

Strohner

József ^{PhD}

képzőművész / artist / künstler

ABLAKOK AZ
UNIVERZUMRA

WINDOWS TO UNIVERSE

FENSTER ZUM UNIVERSUM

Kecskemét, 2010

Fotó:
Balanyi Károly
Mamuzsics Gábor
Strohner József

Szerkesztés és grafikai terv:
Balanyi Károly

Angol fordítás:
Baloghné Poór Györgyi

Német fordítás:
Sági Norberta PhD

ISBN 978 ????

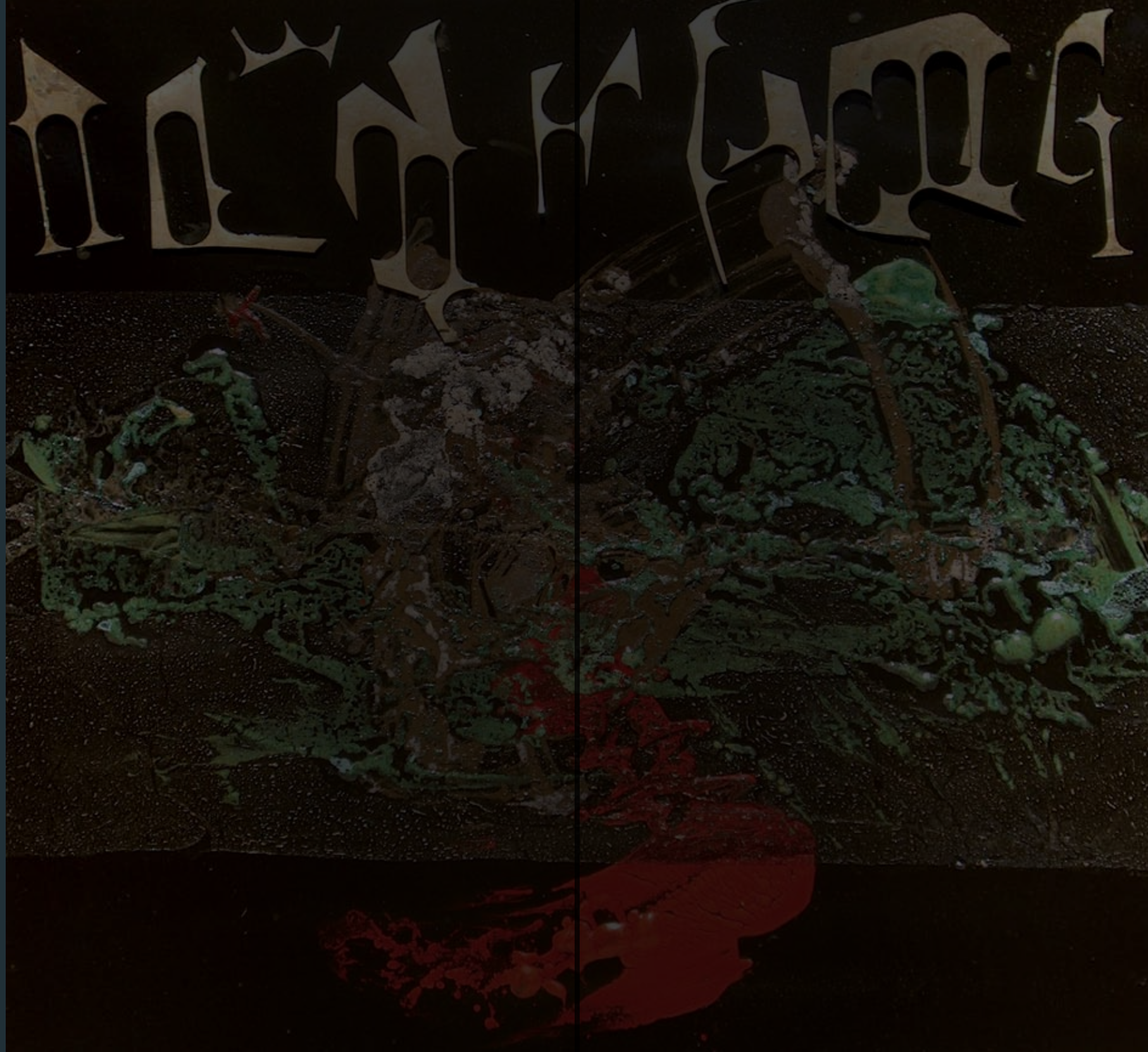
A könyvet kiadja:

Kecskeméti Főiskola,
Tanítóképző Főiskolai Kar

Felelős kiadó:
Dr. Hegedűs Gábor dékán

Nyomdai előkészítés:
Pixelgraf Bt., Kecskemét
Nyomás:
Print 2000 Nyomda Kft., Kecskemét

Ajánlás

Művészeti alkotó munka nélkül nem újulhat meg a pedagógia, s a művészeti alkotó munkán alapuló tudományos igényű pedagógiai gyakorlatnak kell meghatározóvá lenni az oktatásban.

„De mi a ‚vizuális kultúra‘, ez az új hibrid interdiszciplína, amely összeköti a művészettörténetet az irodalomtudománnyal, a filozófiával, a filmelmélettel, a médiatudománnyal, a szociológiával és az antropológiával?” – teszi fel a kérdést W. J. T. Mitchell, a University of Chicago professzora. És, tegyük hozzá gyorsan, összeköti a sorolt tudományterületeket – sok mással egyetemben – **a pedagógiával**, azon belül a **vizuális neveléssel**, amely medializálódott világunkban jövőd generációk kommunikációs platformját fogja jelenteni.

A Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Karának könyvsorozatában, ezúttal Strohner József műveinek és pedagógiai kutatásainak segítségével, keresve a választ, kerülhetünk közelebb a vizuális művészetek világához, alkotás-pedagógiai aspektusaihoz. Láttatva, hogy a művészeti alkotómunkára épülő, tudományos pedagógiai gyakorlat miképpen képes megújítani a vizuális pedagógiai munkát.

Strohner egy nyughatatlan, kísérletező szellemű alkotó, akinek művészeti tevékenysége több műfajban is megnyilvánul, de az utóbbi évtizedekben a zománcművészetben teljesedett ki. A műfaji határokat folyton tágító, technikai és anyagkísérletei, filozofikus szemléletű alkotói módszere új lehetőségeket nyit a zománcművészet területén. Pedagógiai munkássága a tudományos kutatási és publikációs tevékenység mellett, a művészeti alkotómunka folyton megújuló tapasztalatainak kifogyhatatlan forrásából táplálkozik.

Alkotó és műve (Emlék Attilának és Zoltánnak, objekt)

Ars poetica

Mottó:

„66. Provizórium: Az egyesítés (egység megteremtése) műveletében minden dolog saját minőségét és mennyiségét intakt módon megtartja. Ha bármely dolog bármely tulajdonságában megcsorbulna, egység nem jöhetne létre.” (Hamvas Béla Kommentár a Tabula Smaragdina [Hermész Triszmegisztosz] tizenhárom mondatához)

Az alkotómunka számomra különleges lelki-testi állapot. A mű belső érlelődési folyamata legalább annyira izgalmas és szerves része az alkotásnak, mint annak tényleges létrehozása, s egyfajta permanens izgalmi állapotot jelent. A játékosság az egyik legtündéribb erénye ennek az alkotói attitűdnek: ez a játékosság a tűz játékossága, mely meg- és

elégetni képes, de képes belőle-benne újjászületni a Főnix is, mindazonáltal sohasem mutatja kétszer ugyanazt a formaképletet-végtelenül variábilis. Számomra az alkotás végső értelmében permanensen a megtalált illúzió újra elvesztése, hogy azután egy véletlen időpillanatban ismét felbukkanjon, vagyis virtuális elveszni-szándékozásáról valójában tudott: törvényszerű, hogy mindig megkerül a maga ikonarcúságában, mérhetetlen kontrasztjait megmutatva szépek és rútnak, jónak és rossznak, életnek és halálnak. Ebben a bújócskában a gauguini „Honnan jövünk? Miik vagyunk? Hová megyünk?” – kérdéshármaság adódik számomra egyértelműen. A kérdések – lényegében egyetlen ontológiai kérdés –, melyekre – amelyre – szeretném, ha munkáimban egy-egy apró válaszelemet képes lennék felmutatni.

Prológus

1965. A művész jár-kezel a kiállítóteremben és magyarázza a képek értelmét egy döglött nyúlnak: „azt mondom neki, hogy egyszerűen csak meg kell néznie »a képeket«, hogy megértse, mi a valóban fontos rajtuk.” (Joseph Beuys: *Hogyan magyarázzuk meg a képeket egy halott nyúlnak*, 1965, akció)

A huszadik század művésze számára evidencia a lehetetlenség, vagy, ha úgy vesszük: a művészet folytonos halála és újjászületése. Stílusok, irányzatok, filozófiák, trendek, anyagok és technikák, méretek és kiterjedések bomlanak fel és strukturálódnak újra a még újabb formák esélye megragadásában. Folyamatosan elporlad, majd fellángol a szépség formába öntött élményének igénye az alkotóban, a szemlélő(dő)ben és a felhasználóban egyaránt. Természetesen más-más mérce, vérmérséklet és tudás birtokában.

Az *aiszthészisz* a tudatunkban való jelenlévőség, észlelés, érzet. Ez lehet a szépség élménye, de lehet annak ellentéte, a rútság is. Amit a szépségen értünk, az feltétlenül vonzó irányú hatás. Vonzza figyelmünket, felkelti érdeklődésünket, gyönyörködtet, esetenként katarzishoz vezet. Ellentéte, bár *aiszthészisz* az is (!), *taszító* jellegű, ellenkezik ízlésünkkel, tudásunkkal, elfordulásra és elutasításra, sokszor rendreutasításra készlet. Mi tehát a szép? Mi esztétikus? És mi nem az?

A *Gorgiaszban* Platón Szókratésszal – nevezetes hármas vitájában – azt mondatja Kalliklésznak: „én mindig is azt

vallottam, hogy jómagam sohasem tudom, hogyan is állnak a dolgok, és soha senkivel nem találkoztam, aki mást mondhatott volna anélkül, hogy ne tette volna magát nevetségessé.” Más szavakkal: ez esetben is a fix pontot keressük a Világegyetemben, hogy a Földet kimozdíthassuk helyzetéből. Ilyen biztos pont nincsen, az igenek olykor nemek és fordítva. A Gorgiasz Szókratészének (Platónnak) úgy van igaza, megingathatatlanul és megcáfolhatatlanul igaza, hogy ellenfelének is igaza van. És, bár nem az esztétikum mibenlétéről vitáznak ők, a kérdés emberi aspektusának relativiztikusságán ez semmit nem változtat.

A szépség értelmezésére koronként és kultúránként nagyon különböző *nyersanyagot* találnak a közösségek és az egyének – emberi – tevékenységében, cselekedeteiben, az alkotásokban, a küllemben és szellemben, a létrehozásban és használatban. Abban azonban a történeti korok kultúrái azonosak, hogy az *ízlésük szerint való* szépséget teszik meg az esztétikum hordozójának, vagyis a vonzót, a kellemet, a figyelemfelkeltőt. Ebbéli serénységünk az idő előrehaladtával egyre fokozódik. Gyorsan változó, pergő képek világát éljük. Hol van tehát a biztos mérték, hol vannak a megbízható határok, hol a kezdet és a vég? Mi a feltevése a helyes ítéletnek?

A bizonyosságról 166. aforizmájában Platón így szól: „A nehéz az, hogy hitünk aaptalanságát belássuk.”

Strohner József

6

Strohner József

Kép és kommunikáció

(részletek a tanulmányból)

Közhely, hogy a vizuális-művészeti nevelésnek az iskolai gyakorlat integráns részét kell képeznie, mint a gyermekek aktív, tudatos társadalmi szereplővé formálása alapvető dimenziójának. Nem csak azért, mert az ember lényegében vizuálisan tanul, hiszen az emberi egyedet érő információk

Golgota, részlet

majdnem 90%-a a látáson keresztül fogható fel, képről képre, a primer információtól (Arisztotelész) a kép képéig, mely sok esetben vizuális eredetijének sajátos kódrendszerbe másolt mentális tartalma (Platón). Azért is, mert az élet gyakorlati színtere maga a téridőben megélt világ, vagyis mindaz, ami a szemünk előtt zajlik.

A vizualitás így a tények és a róluk alkotott nézetek (sic!) bonyolult kombinációi és kommunikációja; szabadság és kötöttség szervesülése. Az ember a tárgyi világról alkotott térképén, annak sajátosan kódolt virtuális belső képrendszerében tájékozódik, kérdez, dönt és operál (*nihil est in intellectu, quod non prius fuisset in sensu...!*) a történelem színpadán való megjelenése kezdeteitől.

7

Szociális fejlődése a biológiai evolúciótól a kulturális evolúció mai meghatározottságáig a kommunikáció képességének sorozatos paradigmikus átalakulásainak történeti rendje.

A képekben megélt világ információértékének felismerése, megértése, és az információval való operacionális műveletek technikáinak kialakulása jelzi e folyamatot. Az e téren felmutatott gyorsaság maga a túlélés, minősége a túlélés esélye. Ebben az esélyben a vizuálisan felfogható és az emberre való vonatkozása szempontjából közömbös világ jelenségeinek fontossá válása, jelentősége, *jelentéssé* válása, majd felhívó szerepű signállá, *jellé* sűrűsödése érhető tetten.

Valójában az emberiség életében, annak legfontosabb pillanataiban, mindig visszatér a kép – tulajdonképpen mindig is jelen van – és megfellebbezhetetlenné és egyértelművé teszi – természetesen a kor konvencionális szintjén – a másfajta kódolások két- vagy többértelműségét. A barlangi képektől a digitális fotográfiáig az út egyértelmű és törtetlen. Nézetem szerint egyetlen valóban internacionális és planetáris nyelv létezik: a képi nyelv.

A biokulturális (Nagy J. 2000) fejlődés – az antropikus elvek értelmezésével (Hawking, 1988) kacérkodva – azért alakulhatott úgy, ahogy alakult, mert *egyedül ezen a módon* lehet, egy belsővé vált szemiotikai feltételrendszerben, vagyis a közvetlen kísérletezés kockázatait elkerülve a világ várható reakcióit modellezni, referenciákba tömöríteni és sikerrel kommunikálni. Ez a modellezési képesség a történeti fejlődés folyamán a konkrétól az egyre elvontabb, a nagy elemszámú elszigetelt információtól az egyre kisebb elemszámú, de végtelen variabilitásával a valóság leképezési szükségességének egyre gyorsabban és szintetikusabban megfeleltethető módszer felismerése és alkalmazása felé mutat. Ez a folyamat egyben a világról való vélekedés megfogalmazását is lehetővé és szükségessé teszi, hiszen az üzenet nemcsak dokumentál, hanem a *tárgyáról való vélekedést*, a vele kapcsolatos viszonyulást is kifejezi! (Szécsi, 2003)

A képzőművészet története sajátosan példázza ezt a trendet: a leképezés konkrét tartalmaitól a kép ikonikus és

Jelenések Jánosa, részlet

a transzcendenssel kapcsolatot kereső, formailag azonban sokáig mégis a konkrétéhoz kötődő folyamata az analitikus tendenciák megjelenésével, a vizualitás önálló, mindazonáltal atavisztikus nyelvtenáival operáló jelbeszéddé válik. A személyes hozzáadott értékével értékeli a jelenség mögött meghúzódó jelentést, ami nem más, mint az előbbihez való vélt vagy valós kapcsolat, vélekedés és értelmezés – valójában visszaköszön benne a vizualitás őstörténete és egész evolúciója.

E fogalmazásban is benne foglaltatik a vizuális kultúra egész jelenének – oktatásának – problematikája: jel és beszéd, vagyis kép és leképezett viszonya, prioritásai a kultúra értelmezésében, a művészetek helyének meghatározásában és annak a személyiség fejlesztésében elfoglalt helyével kapcsolatosan; az érzékeken keresztül is hatni szándékozó „humanista” és a túlnyomóan az elvont gondolkodás eszköztárával operáló „racionalista” személyiségmodell preferenciájának dilemmája.

Vannak olyan vélekedések, melyek szerint a világ túlbonyolítása, túlbonyolódása a leírt beszéd megjelenésével hozható összefüggésbe. Ugyanis az írás paradox módon lehetővé teszi, és időbeni korlátozás nélkül teszi lehetővé! – a téridőben megtörténtek egyszeri és megismételhetetlen elemeinek újra felidézését, magyarázatát és (át)értelmezését. Vagyis a tények szabad interpretációját, akár történeti idegenkezűséget is.

A világot a fogalmak szintetikus jelrendszereiben le lehet írni. Ahány nyelv, annyiféle módon. A festett-faragott kép is ilyen írásbeliség. Azonban, míg a beszéd nyelvi struktúrái elszigetelten rögzültek, és így ez a szegregáció inkább elválaszt, addig a képi nyelv egyetemesnek megmaradt írásbelisége inkább összeköt. Olyan tömör, lényegre törő, összefogott, a lét szféráit egyszerre, egyetlen tárgyiasult gesztusban összefoglaló tárgyszerűen és/vagy személyesen, téren és időn átívelő lenyomatoként felmutatni, mint ahogyan a műalkotások – vagy akár a gyermekrajzok is – megteszik, semmilyen konvenciórendszerben a közös érthetőség emberi elvárásainak feltétele szerint nem lehetséges. A tények ikonikus interpretációja téridő-nyomat, autentikus *faximile*.

A kép: időtlenné transzponált kontinuum vagy síkra redukált tér: tény. E tények *funkcionális* azonosítási stratégiája fogalmazódik meg az esztétika képről alkotott filozófiai tartalmaiban. (E tárgyiasult tények értelmezésének, értékelésének, támogatásának, vagy éppen eliminálásának oka sohasem elsődlegesen a képalkotás esztétikai minősítésének szándéka volt, hanem a képesség mágiája mögé felsorakoztatott szegregált létértelmezési tartalmak, filozófiák hatalomgyakorlási tényezőkké való transzformálása.)

Jelenünkben a vizualitás újfajta reneszánsza tapasztalható. Okként feltételezhetjük a befogadás gyorsaságának

Minden élők oltára, részlet

8

Emlék Attilának és Zoltánnak

felismerésében rejlő gazdasági lehetőségek megértését, valamely, sajátosan látáshoz kötődő kompetenciarendszer létének feltételezésével együtt, ami, szemben a fogalmi operáció beszéddel történő kikényszerítése mentális erőfeszítéseivel könnyed és közel azonnali megértést tesz lehetővé. Medializált és nem utolsósorban planetáris orientációjú világunk ma egy – a fentiekben ismertetett – platóni ősképiség mentén operál. Természetesen képiség a reklámok vizuális nyelve is. Neve egyes nyelvekben konzekvensen publicitè, public relations stb., vagyis: közösségi, közöst érintő, közös vonatkozásokra utaló. Párhuzamosan e közkeletű képiséggel azonban ott él a folyamatos jelenidejűségbe vizualizált egész kultúrtörténet is.

9

Kommunikáció és nevelés

(részletek a tanulmányból)

Valójában a vizualitás világa, a képi művészetek kaput tárnak egyfelől a tudományok, másfelől a különböző kultúrák és a történeti távlatok képi nyelvezetének vertikális (kronológiai) és horizontális (esztétikai) értelmezése, valamint mindezek téridőbeni személyes dimenzióinak (kreativitás és elhivatottság) megértése felé.

Minden emberi személyiség számára nélkülözhetetlen szükséglet, hogy megmutathassa maga – és teremtettsége – jelenlétét és annak valamilyen lenyomatával megjelölje a világot.

A vizualitás különféle társadalmi szerepek hordozója ebben a megközelítésben, és ez a kétféle, felcserélhető szerepkör egymásnak teljességgel ellentmondó feltételrendszert igényel! Az alkotóművész spontán zseni, a tudatlan ősköltő, míg a befogadónak kifinomult ízléssel, teljes tudományos rálátással kell rendelkeznie ahhoz, hogy ezt az őseredetiséget befogadni, feldolgozni és nem utolsósorban, magyarázni tudja! Hiszen „...a közönség szerep és különösen a művész és közönség megkülönböztetése, az értő kritika és a műértőség pedig éppen igénylik az előbbiekben részletezett formális működések.”¹

Nézetem szerint művész abból lesz, aki számára a teljesség és az ember viszonyrendszeréről alkotott sajátos mentális kép csak a művészet sajátos és választott eszközzel való projektálható. Véleményem szerint az ösztönösre való ráérzés csak az alkotás aktív operációiban járatos ember számára adatik meg, nem valósulhat meg igaz és releváns módon ismeretekkel végzett tiszta kognícióként, de anélkül sem. Pascallal szólva: a véletlen a felkészült szellemet preferálja!

A befogadó szerepben megjelenő személyiség valójában csak akkor lesz képes olvasni a vizualitás képi közléseiben, ha a képi kommunikáció módszerének, eljárásainak és nem csak a technikáinak és ténybeli ismereteinek birtokába kerül.

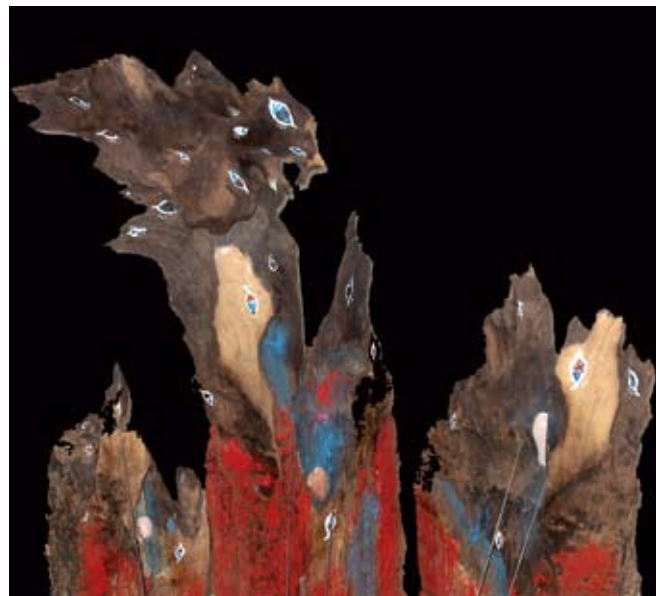
¹ ARNHEIM, R.: A vizuális élmény, Gondolat, Budapest, 1979, 131. p.

„A hónap árnyékában”²

(részletek a tanulmányból)

„Aki dudás akar lenni,
Pokolra kell annak menni.
Ott kell annak megtanulni,
Hogyan kell a dudát fújni.”
(József Attila: Medvetánc)

A jelenségek, formák, színek így válnak összefüggésekké, törvénnyé, rendszerré, mely, mint a világ teljességének megírt és folyamatosan újraírandó szoftverje irányítja, vezérli az emberi létezőt és annak társas létformáit. Az ember lényegében vizuálisan tanul, képről képre, a primer információtól a kép képéig, mely sok esetben vizuális eredetijének sajátos kódrendszerbe másolt mentális tartalma. A tanulás kezdeti szakasza: primér felismerés, azonosítás és analógia képzés. További szakaszaiban történik a mentális műveletvégzési stratégiák és taktikák felépülése elvont szinten. A látott, primér információ mentális alapanyag és egyben módszer is. Egy példával – a szög képe: információ önmagáról, a maga megismerhető teljességében, ugyanakkor, mint tanulás, a szöggel végezhető műveletek ötlettára is, valamint konvencionálisan, a szöggel végzendő műveletek szakmai eljárásai. A művészi kommunikáció ezen a ponton ágazik el a klasszikusnak nevezhető műveletvégzési stratégiáktól, hiszen azon mentális megoldások válhatnak relevánssá szabadon a művész tudatában, amelyek a köznap tanulás során mentálisan akár irrelevánsak is lehetnek. Ha a szöveget, köznap körülmények között, egy almába, netán egy nyúlba verjük bele, az, ugyebár sok egyéb negatívum mellett, ebben a köznap értelemben: nonszensz. Ha mindez egy műalkotáson jelenik meg, az lehet polgárpukasztás, lehet koncept, lehet happening vagy fluxus stb. Számomra mindezek a tanult világ mentális műveletvégzési stratégiáinak módszertani sajátosságait jelentik.³

Minden élők oltára, részlet

Vegyük tudomásul, hogy a világ és benne az emberi szisztéma úgy organikusan, mint szociálisan hierarchikus berendezkedésű.⁴ Ennek a hierarchiának a lényege a minőség. A hierarchia, mint minden a világon, átalakul, változik, sokszor természetet vált. Mint a föld mágnesessége. Lényegét tekintve azonban mindig csúcsmínőségre törekszik. A művészetek világa, a művészettörténet tökéletes hierarchia. A minőség hierarchiája. Szerkezetére nézve szokás racionális (természetelvű) és irracionális (szürreális stb.) megkülönböztetéseket tenni. Ez azonban így nem igaz. A művészeti hierarchia minősége a racionális és irracionális elemek konvencionálisan releváns egyensúlyából adódik, melynek megítélése szintén konvencionális és konzervatív. Ez a konzervativizmus a formához való viszonyban fogalmazódik meg elsősorban, amely visszavisz minket a primer vizuális élménnyel való összehasonlíthatósághoz, de ami valahol mindig zsinórmértéke is az ettől a primér forrástól való eltávolodásnak is. Mindezek tudása adja a konvencionális hierarchia minőségi ítéletét. Valójában maga a művészi

⁴ Lásd még: NAGY, 2000

alkotás, a kreatív teremtő attitűd tudati elemeit tekintve mindig inkább irracionális, míg formai vonatkozásaiban inkább racionális. A zeneművészet területéről hagy álljon itt két megjegyzés a problematikát illetően: „a zene tartalma: mozgásban lévő hangformák” (Hanslick, 1945).⁵ És: „meg vagyok győződve, ...hogy a zeneszerző nemcsak valamilyen hangnemben, valamilyen taktusba és valamilyen ritmusban írja a hangjegyeket, hanem bizonyos lelkiállapotot, azaz programot is belead művébe, azzal a meggyőződéssel, hogy az előadó és a hallgató ki tudják azt találni.” (Rubinstein, 1954)⁶

Jelenések Jánosa, részlet

Nincs annál irracionálisabb, mint a festett képmás néven nevezése, hiszen a sík felületre, vagy térgörbére felvitt pontok, vonalak és foltok, valamint ezek színes változatai csak a konvenció szemszögéből értelmezhetők mondjuk Giocondaként. „Egy festmény csak a látványok nagyon szűk sorával lehet optikailag ekvivalens, részben a képekben rejlő belső korlátok miatt, részben a felhasználható festékek tulajdonságai következtében.” (Hochberg,

⁵ In: TYEPOV, B. M., 1960. A zenei képességek pszichológiája, Terv Nyomda, Bp., I. p.

⁶ In: TYEPOV, B. M., 1960. A zenei képességek pszichológiája, Terv Nyomda, Bp. 17. p.

1979).⁷ Ez az optikai ekvivalencia preferenciavonatkozásban a konvencionális mértékével megegyező. Más konvenciók, tegyük fel: egy ausztráliai aborigini-törzsbéli számára: mágia, varázslat. Vagyis a festmény az festmény, mert festészeti konvenciókkal készül, egy bizonyos kultúrkörben, tehát az alkotón kívüli szabályok határozzák meg az objektivációt, mint tárgyat, de, hogy mit és hogyan reprezentál, az már a személyes racionális-irracionális dialektika minőségét jelzi. Igaz ez még konvencionális tematika objektivációja esetén is. Más szavakkal: az alkotó belső képisége, szabad asszociációi (lásd Bosch vagy Dalí) a belső, személyes adottságok és felkészültsége adják a tartalmi jegyeket, míg a formaiak döntően a kor konvencionális racionalitását követik, vagy éppen szembe igyekeznek menni azzal.

Esetünkben tehát a tanulás folyamatának a kreativitáshoz, mint attitűdhöz való viszonyát és lehetőségeit próbáljuk vizsgálni. „A kreativitás olyan módszerek összességén alapszik, melyek lehetővé teszik a folyamatok invenciózus, de kockázatos szisztematizálását” (Jacob, 2001. I.). Egy konkrét esetben: a rajztanár azt kéri a tanulóitól, hogy adott témákkal kapcsolatban készítsenek rajzokat. Joggal tehetjük fel azonban a kérdést, hogy vajon ez a rajztanár miért nem azt kéri a gyermekektől, hogy egy adott témával (melyet a személyiségfejlesztés tantárgy pedagógiai megalapozottságával és nem szabad választás, tehát tetszik, nem tetszik alapon jelöl ki!) kapcsolatosan készítsék el a lehetséges legtöbb vizuális feldolgozási lehetőséget. Az aktív problémalátás körülményei között az invenciózusság, „sugalmazottság” azt jelentheti, hogy egy erős belső motivációs tér indukálja a problémában megfogalmazódó megoldási lehetőségek felé való mozgások energiáit. Egyszerűbben: a felvetett problémának olyan természetűnek kell lennie, amely számos „déja vu” elemet tartalmaz, hiszen a már látottak egyfelől egyfajta magabiztosságot, fogódzót adnak, másfelől elindítják a megoldások keresésének mechanizmusait. Ekkor beszélhetünk motiváltságról (szótári jelentése: indoklás, megokolás, igazolás), melyben a motívum,

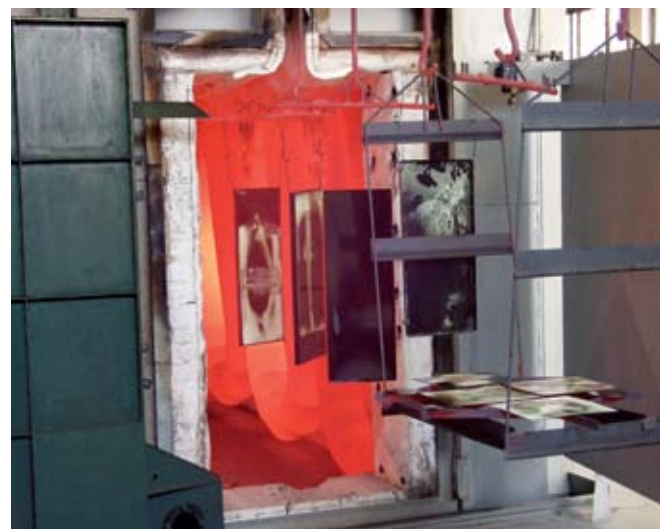
⁷ HOCHBERG, J., 1979: Egy és más a festmények mibenlétéről, 63. p., in: Vizuális művészetek pszichológiája, 2. szerk. Farkas András, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1997, 55–83. p.

² Huizinga, J., 1938: A hónap árnyékában, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Bp. – címének átvétele.

³ Lásd még erről: JACOB & JEANNEROD, 1999

az *indítóok* a már ismertből való bátorságmerítés. Ezek alapján vallom, hogy tanuló gyermeket nem lehet motiválni, csak inspirálni (szótári alakja: sugalmaz, ihlet, ösztönöz!). Az ihletett, ösztönzött (tehát inspirált) cselekvés motivál, vagyis az lehet a cselekedetek indoka és igazolása (motiváció). E fogalmi tisztázatlanságok tragikus félreértésekhez vezetnek a pedagógia napi gyakorlatában akkor, amikor a tanárok a tanórák témaexpoziójában motiválni (vagyis: igazolni, megokolni) akarnak ahelyett, hogy inspirálnának vagyis ösztönöznének, figyelmet felkelteni, a déja vukre utalva aktivizálni, és legfőképpen: kutatásra bátorítani akarnának. Mindazonáltal nyilván nem azon áll vagy bukik a pedagógiai munka hatékonysága, hogy valamely fogalmakat rosszul rögzült módon használunk, de annak is igaznak kell lennie, hogy az a pedagógia, amely megengedi magának a fogalmi pongyolaságot és tisztázatlanságot, nem nevezhető tudománynak. Minden tudományterület legelső és legfőbb ismérvei közé tartozik az illető szaknyelv egységes konvenciója, tudományterületi kodifikációja. Ez szabhat gátat a mellébeszéléseknek és a meg nem értéseknek. Amíg a különféle pedagógiai irányzatok másképpen értelmeznek fogalmakat, addig nem várható el valódi tudományos vita, és nem várható kilábalás a mindennapok válságából.

Budafok, Lampart, konténerkemence

12

Balanyi Károly

Határátlépés

Strohner József zománcművészetéről

Strohner József alkotói pályafutásának kezdete a kerámiához kapcsolódott. A 80-as évek elején Kecskemétre költözését követően érdeklődése a zománcművészet felé fordult, de a kerámia területén szerzett tapasztalatait továbbra is igyekezett hasznosítani. A 80-as évek derekától részt vett a Kecskeméti Nemzetközi Zománcművészeti Szimpózium munkájában. Megtanulta a zománcművészet tradicionális technikáit, rövid rekesz-zománcos lelkesedés után azonban hamar az anyag rendhagyó, a műfaji kereteket tágító új lehetőségei kezdtek foglalkoztatni (*Barbár menyegző*). Az ipari zománcozás gyakorlatában használatos anyagokat (ASM) beépítve, reliefszerűen plasztikus hatásokat sikerült elérnie, melyeket az újonnan megismert redukciós eljárások (lúsztertechnika) segítségével fémes csillogású, ragyogó felületekké varázsolt (*Éden, vagy amit akartok*).

Mondandójának kifejezésére szívesen nyúlt az őskultúrák formakincséhez, szellemi örökségéhez (*Sic transit gloria mundi, Őfelsége álarczája*) és a keresztény tradícióhoz, melyet olykor az újkori történelem emblematikusan tragikus mozzanataihoz kapcsolva fedezte fel a képalkotás tér-idő dimenzióit, mint például a *Jézus Nagaszakiban* c. kompozíció. A drámai hangvétel, és az elveszett aranykort felidéző művek mellett azonban már a nyolcvanas évek végén kiderült, hogy Strohner nem könnyen kategorizálható alkotó. Az említett művekkel párhuzamosan ugyanis megszületik egy groteszk, szatirikus, igen termékeny sorozat, amely mind tematikailag, mind technikailag az alkotónak egy merőben más, pimaszul őszinte és egyben játékos arcát mutatja (*Meztelenke a hárfa hőse, A nagy Dög, Narkománia, Niké Nehavona*). Ezek a képek, végtelen gazdagon burjánzó formai leleményekkel, szürreálisan felszabadult gátlástalanságban fogantak.

A 90-es évek derekán Strohner művészete újabb dimenziókkal tágul és még többszölamúvá válik. Az *Afreeca*, *afreeca* és a *Madárlenyomat* c. kompozíciók már kilépnek a

13

hagyományos képi gondolkodás keretei közül és új tereket nyitogatnak. A motívumot kivágja – kiszaggatja – a háttérből és rézsodronnyal pókhálózza fel a szabálytalan formátumú fémkeretre. Majd a térbeli mozgások felerősödnek, és a kompozíció kilép a valóságos térbe, és többnézetű installációként veszi birtokba a fizikai és szellemi teret. A néző immár valóságosan is bekerül a kompozíció világába és mozgás közben fedezi fel azt. Így születik meg a mű idődimenziója, és az idő, a mozgás a befogadás eszközévé válik.

Megnyitó a Nadasdsa

Az 1996-os Naplegenda térbeli rétegződése még csak kétnézetű, de az 1998-as *Képoszlop*, a 2002-es *Objektum X/Titanic*, vagy az *Objektum X/Camelot*, már teljes értékű körplasztikaként, minden nézetből képes térbeli vizuális élményt és információt közvetíteni. Közben az anyaghasználat is túllép a korábbi kereteken, fával, textillel és egyéb talált anyagokkal gyarapodik (*Minden élők oltára, Attila*).

A zománcszínek mellett pedig egyre fontosabb szerepet kapnak a fém-oxidok, a hegesztés fakturális hatása és az időmarta, rozsdahatású revés felületek izgalma. A művek így nemcsak a néző mozgása által, de a lepusztított, szándékosan öregített felületek által is provokálják és/vagy fogva tartják az időt. A tér–idő fogalom vizuális értelmezésének kiemelkedő darabja a *Tér–idő–gép*. Születésének titkait maga a szerző sejteti, „miérték és hogyanok között lemezek hajolnak, gyúródnak, gondolatokba öltöznek, síkok térbe kényszerülnek”.

A budafoki zománcgyár ipari háttere ideális terep elementáris erejű kísérletező kedvének. Itt születtek 2005–2006 táján azok a nagyméretű „Törvénytáblák”, melyek az ipari hulladékként talált máriaüveg lapokat építik be a lüszterekkel lágyított, nagy formátumú kompozíciókba. Írásjelekre, hieroglifákra emlékeztető geometriájukkal ellenpontozva és kifeszítve a színpompás, organikus képfelületet (*Fátyoltörvény, Tértörvény, Tükörtörvény, Rend és törvény*).

Strohner örökös offenzívában van, csak úgy képes alkotni, hogy közben folyamatosan átlépi a saját maga által korábban már áthelyezett demarkációs vonalat, újabb tartományokat és kifejezési lehetőségeket csatol a zománcműfaj birodalmához, s közben bőségesen merít az elmúlt korok szellemi örökségéből. Fémhálókkal, alumíniumfóliákkal, számomra ismeretlen eredetű, valószínűleg a kerámiából átmentett masszával, lüszterekkel felturbózott izgalmas faktúrákat és textúrákat mutató képei elképesztő természetességgel és bőséggel ontják a kompozíciós leleményeket és a formai artisztikumot, miközben totemek, bálványok, mítoszok világa keveredik a keresztény világképpel. Az elvont filozofikus gondolatok képi manifestációi persze nem nélkülözik az iróniát sem: *Két filozófus a ködben, háttal mindenkinek*. Szívesen alkalmazza a triptichonszerű képszerkezetet mint a *Párhuzamos világok keletkezési rendje* vagy a *Rend és világ* című műveken. Az utóbbi alkotás koronás és sisakarcú tábláin zománcgyári elemek, radiátorlemezek, kandallóburkolatok nemesülnek át és vesznek magukra titkokat hordozó új képi tartalmakat.

A 2009-es *Budafoki Nemzetközi Zománcművészeti Workshop* legnagyobb meglepetésekén a zománcanyag

Lüszterezés Budafokon, 2008

tulajdonságainak merőben új lehetőségeit felvillantó kompozícióin fémes zománcal átítatott rongyokat, plasztikusan megformált textileket égetett az acéllemeze. Égetés közben a textil mint hordozó megsemmisült, de a kiégett zománc vékony kéregként tökéletesen megőrizte a textil plasztikus alakzatemlékét, és még a megszokottnál is félesebb felülettel pompázott. A töredékes formák, textil és gondolatfoszlányok, fossziliák és ipari hulladékok emlékéjét idézve a művek tág lehetőségeket, időveket nyitnak az alkotói és a befogadói fantázia előtt. Az anyaghasználatnak ez a gazdag sokfélesége mégsem robbantja szét a képi világot. Strohner zománcai meglepően koherens képet mutatnak, többnyire a sötétség térénumából felbukkanó alakzatok játékos vagy drámai erejű jelenléte sajátosan egyéni, jól megkülönböztethető vizuális nyelvet, önálló világlátást és alkotói arculatot tükröznek.

Formanyelv megújító erőfeszítéséért 2007-ben a III. Nemzetközi Budafoki Zománcművészeti Triennálén a zsűri díját kapta.

Turai Kamil

Új magyar Merlin

Strohner József képes-verseskönyvére

„Strohner Józsefben olyan illékonyan illeszkedik a festés és költés, mint Kondorban vagy Blake-ben. Nála sem egyenrangú ugyan a két ihletforma, mindazonáltal egymást támogató, kiegészítő. Hol a szöveg involvál képtartalmakat, hol a kép foszlik hangok rezdületére. Strohner József par excellence festő ám par extatice költő. Ördögien pördületes örvény-költő. Dervisként megrészegevedve, örvénylően is kell olvasni. Akkor pezsdül fel tündéri tisztaságban ez a tajtékos gondolathabzás. Artaud-ian tajtékozó isteni örvöngés és Schrödigerien áttetsző és tudományos atomingerlékenység. Feltűnő e beatlitániára alító versszövegek tudományos pontossága, árnyalatdús szóválasztása. Egy helyen »szavak avatott csűrőjének« titulálja magát. Amint a kilencvenes évek biológikus-bioatmoszferikus stílusú nagy, színes táblaképein, úgy indáznak itt fokozatos-folyamatos és rejtett fejlődésben a gondolatformák. Enciklopédikus tudása úgy vált át holmi ledér gondolatbukfencbe, mint, csak a legvirtuózabbaknál, mondjuk egy Szilágyi Domokosnál esik meg. Sok esetben jobb ez a szövegépítés a kortársként társai közül kiemelkedő Parti Nagy Lajosénál.

»Imázsom pézsmailatú« – vallja egy sora. S e hihetetlenül atavisztikus-érzéki totem-imágó határtalan azonosulási lehetőségeket nyit meg. Olyan mítoszi beavatás-bőséggel sorjáztatja a sajátosan eredeti, eredetig visszavezethető saját mitológémákat, hogy evidenciaérvennyel hatnak legvadabb, Ferlinghetti hajazó szürrealizmusai is. »Égember-fia Tollember! Totál-totem!« – szólítja meg a minden emberben benne élő őstálost.

Másfél évtizeddel ezelőtti szegedi kiállítása óta (melyet volt szerencsém megnyitni) időről időre beletekinthetek e gomolygóan sűrű művész műhelytitkaiba. Azóta tudom, hogy valójában új magyar Merlin ő, a puszták tengerének mélyeiről felmerült ezerszeres alakot váltó örök varázsló.

Strohner-művész mítoszkrátere százezeréven lobog-robog, szikrázik-szivárványlik: görög–magyar–germán–héber

elemek keverednek-kavarognak. Humor itatja át világot felmutató és megítélő hermeneuta-lényét. Maróan megbocsátó és ugyanakkor engesztelhetetlenül irgalmas. Mindenekelőtt pedig felkavaróan izgalmas jelenség a Strohner-opusz negyedszázadon átszárnyaló íve. Kísérleti frissessége szépen megfér férfias érettségével.

Ajánlom boldognak-boldogtalannak olvasatát!”

(előszó a *Kép-írás c. könyvhöz*, 2005)

„...Strohner József a nyolcvanas években kecskeméti zománciskola képviselője, a későbbiekben viszont egyre inkább egy erőteljesen képzőművészeti, kísérletezős (pl. különböző anyagok applikációja) irányba vitte el...”

(Ifj. Gyergyádesz László, *TMT 1997–2007*, bevezető)

„...Visszakanyarodva a zománcgyári kísérletezésekhez, annak egyik legkitartóbb, sőt, mondhatjuk legmerészebb képviselője Strohner József. Az, hogy a zsűri díjjal jutalmazta legfrissebb műveit, jól mutatja, hogy kezd beérni az az eleinte bizony sokak által szkeptikusan szemlélt folyamat, melynek során megpróbálta elérni, hogy, mint képzőművész, a maga elképzelései alá vonjon egy tradicionálisan iparművészeti módon kezelt anyagot.

A fő motivációt a zománc műfajának – mindenekelőtt merész anyagátársítások segítségével történő – minél teljesebb kitérítésére, a nála különösen fontos – gyakran filozofikus töltetű – tartalmi törekvések biztosították...”

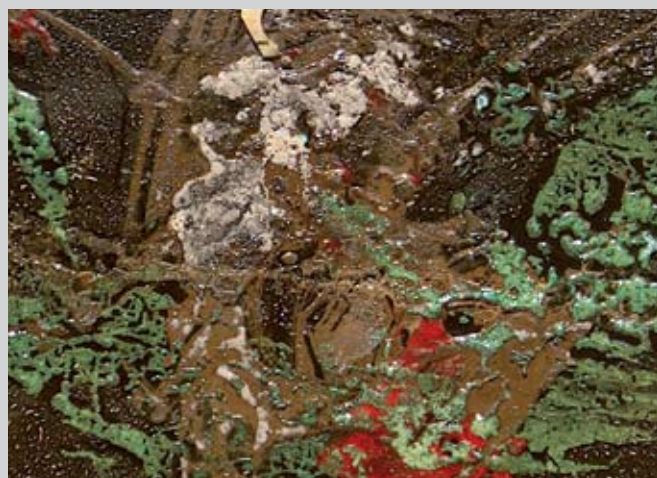
(Ifj. Gyergyádesz László, *III. Nemzetközi Budafoki Zománcművészeti Triennálé*, 2007, bevezető)

„...Az idei év nagy meglepetése Strohner József szereplése volt, aki ...inkább szellemességével hatott eddig inkább a nézőkre. Itt most, azt lehet mondani, beérett. Visszafogta túláradó szellemességét, mindazt, ami a zománcművészetben nem kamatoztatható, és ami maradt, az már a formák szellemessége.”

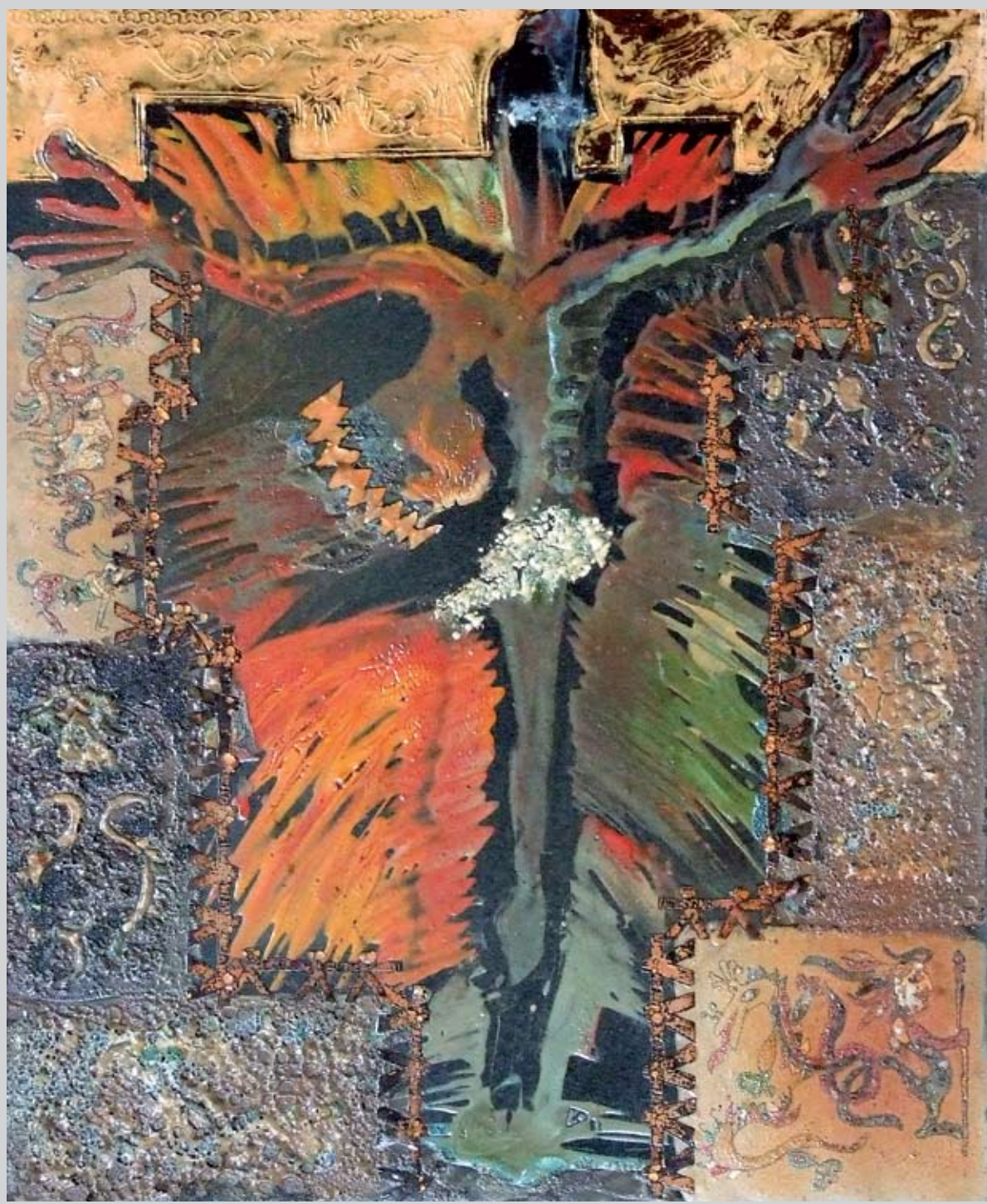
(Kiss Márta: *Tűzzománcok-művek születése az alkotótelepen és a műterem magányában*;

Kecskeméti Lapok, 1990; idézi: *Zománcművészeti Almanach 1975–2003*, 31. oldal)

KÉPEK
PICTURES
BILDER

1. Corpus Cristi: festett zománc, vörösréz, 70×50 cm, 1988

18

KORAI ZOMÁNCKÉPEK, 1980–1990

19

2. Jézus Nagaszakiban: festett zománc, vörösréz, 70×40 cm, 1988

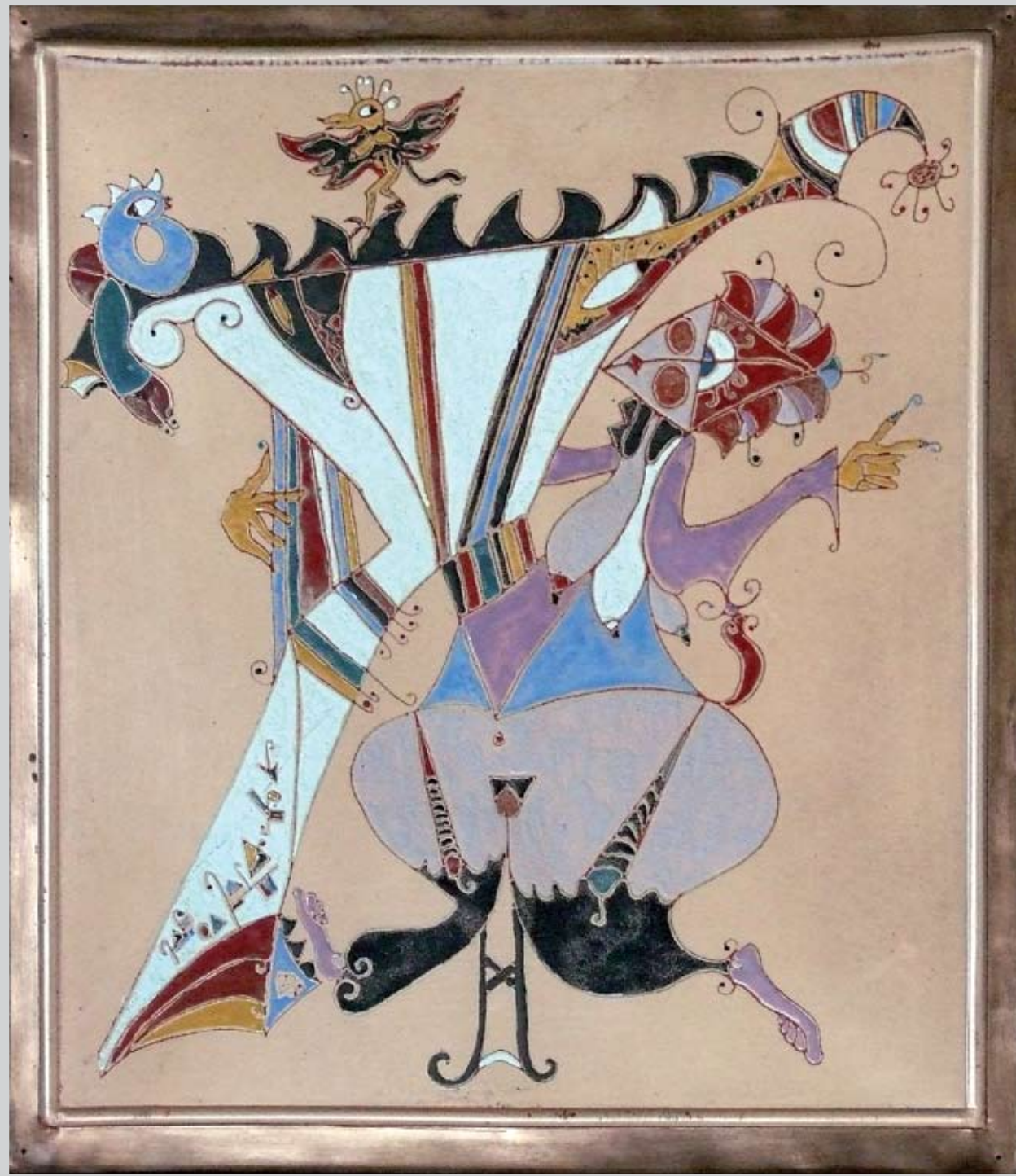
3. Ófelsége álorczája: vegyes zománctechnika, domborított vörösréz, lüszterezve, 70×70 cm, 1989

20

21

4. Sic transit gloria mundi: vegyes zománctechnika, domborított vörösréz, lüszterezve, 80×50 cm, 1989

5. Meztelenke a hárfa hőse: festett zománc, vörösréz, ?????, 1990

22

23

6. A nagy Dög: festett zománc, vörösréz, ?????, 1990

7. Éden, vagy amit akartok: vegyes zománctechnika (vörösréz alap, festőzománccal), lüszterezve, 70×35 cm, 1992

24

25

8. A fénix repülése: applikált, lüszterezett zománc, acél, 40×60 cm, 1992

9. Man and woman life strategies: festett lüsterzománc, acél, 60x40 cm, 1998

26

27

INSTALLÁCIÓK

10. Naplegenda: installáció, vegyes zománc és kerámiatechnika, 300x150 cm, 1996

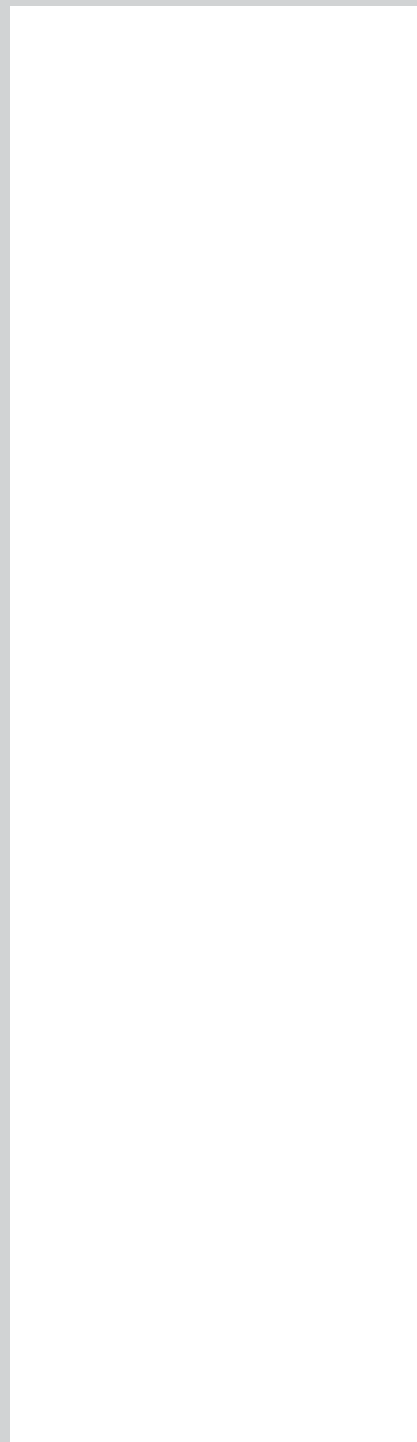
11. Afreca, afreca: festett lüszterzománc, ASM vörösréz, acél, 120×100 cm, 1998

28

29

12. Madárnyomat: lánghegesztővel ráégetett, lüszterzománc, vörösréz, 90×100 cm, 1998

13. Camelot: objekt: vegyes zománc, hegesztett acél, réz, 150×50×50 cm, 2000

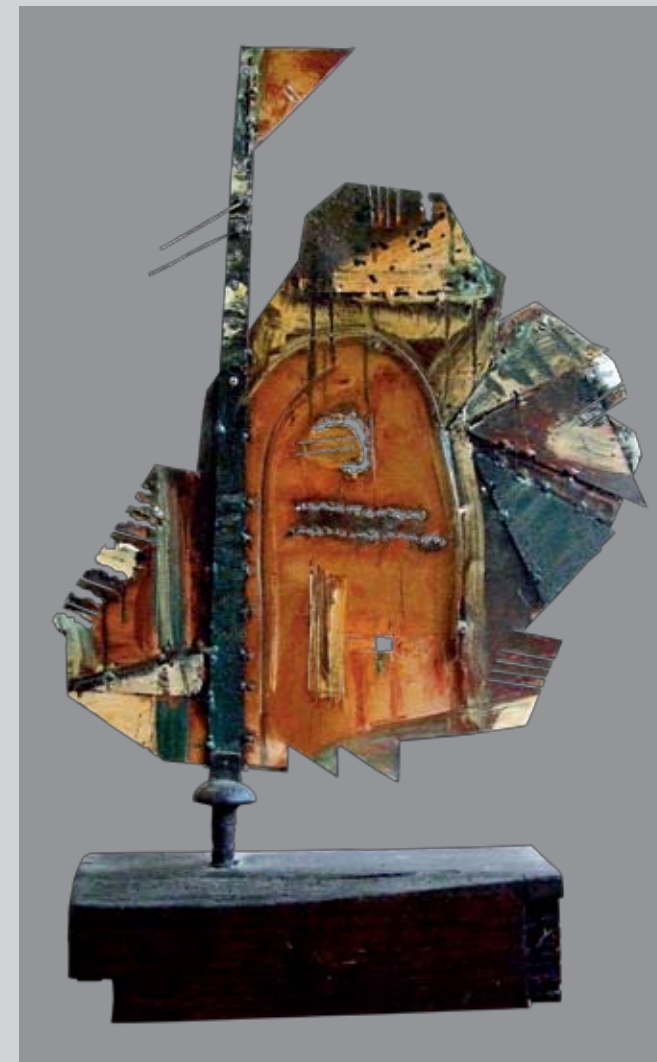
30

31

14. Objektum X/Titanic: lüszterzománc, hegesztett acél, 120×200×100 cm, 2002

15. Objekt II./Vitorlášház: vegyes zománctechnika, fa, acél, réz, 75×60×20 cm, 2001

16. Objekt I./Vitorlášház: vegyes zománctechnika, fa, acél, réz, 80×60×20 cm, 2001

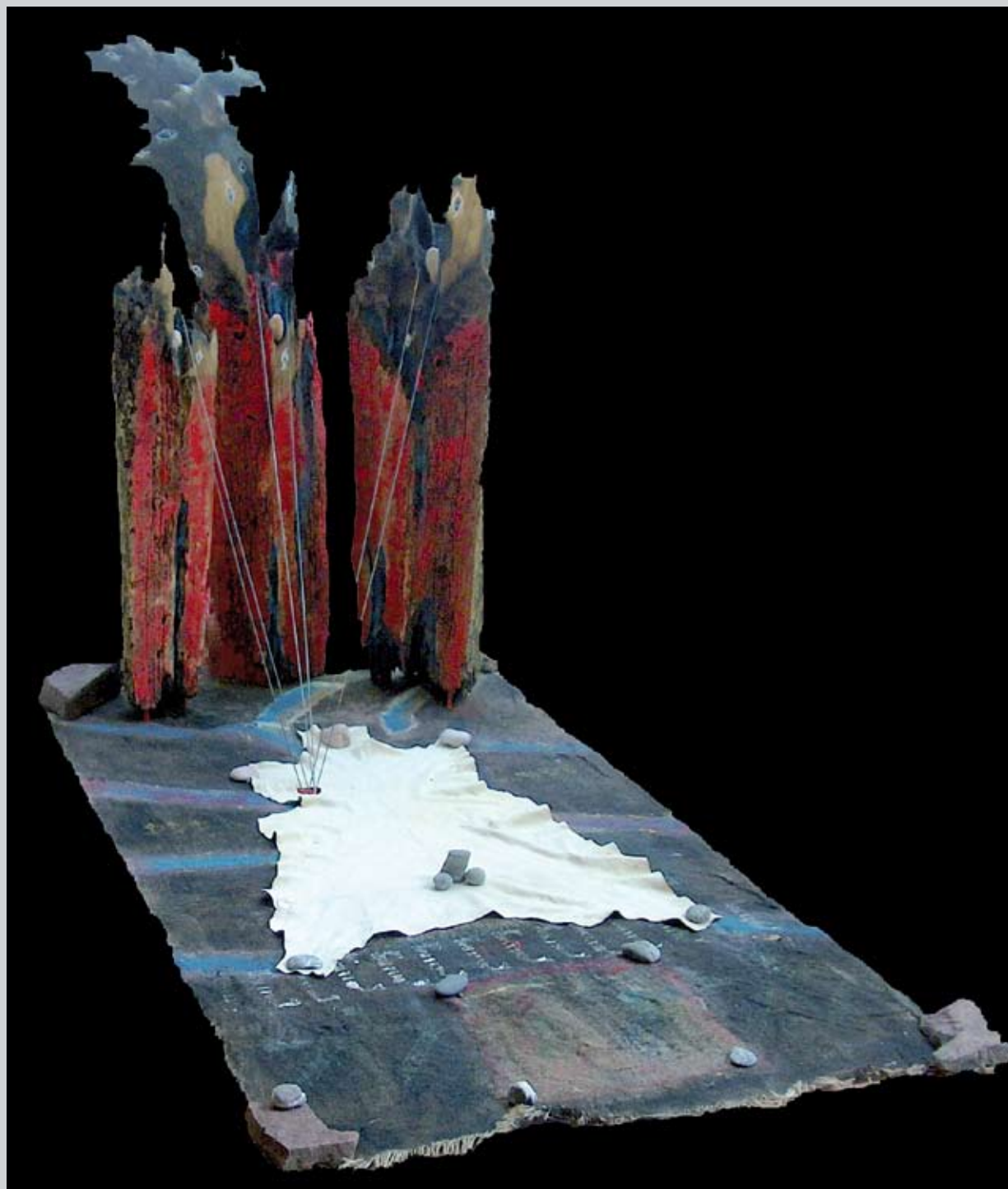
17. Attila birodalma: vegyes zománc, fa, réz, acél, 210 x 150 cm, 2002

34

35

18. Jelenések Jánosa: vegyes zománc, hegesztett acél, réz, 120 x 100 cm, 2003

19. Objektum X/Minden élők oltára: festett fa, kecskebőr, vászon, kő, 120×200×100 cm, 2005

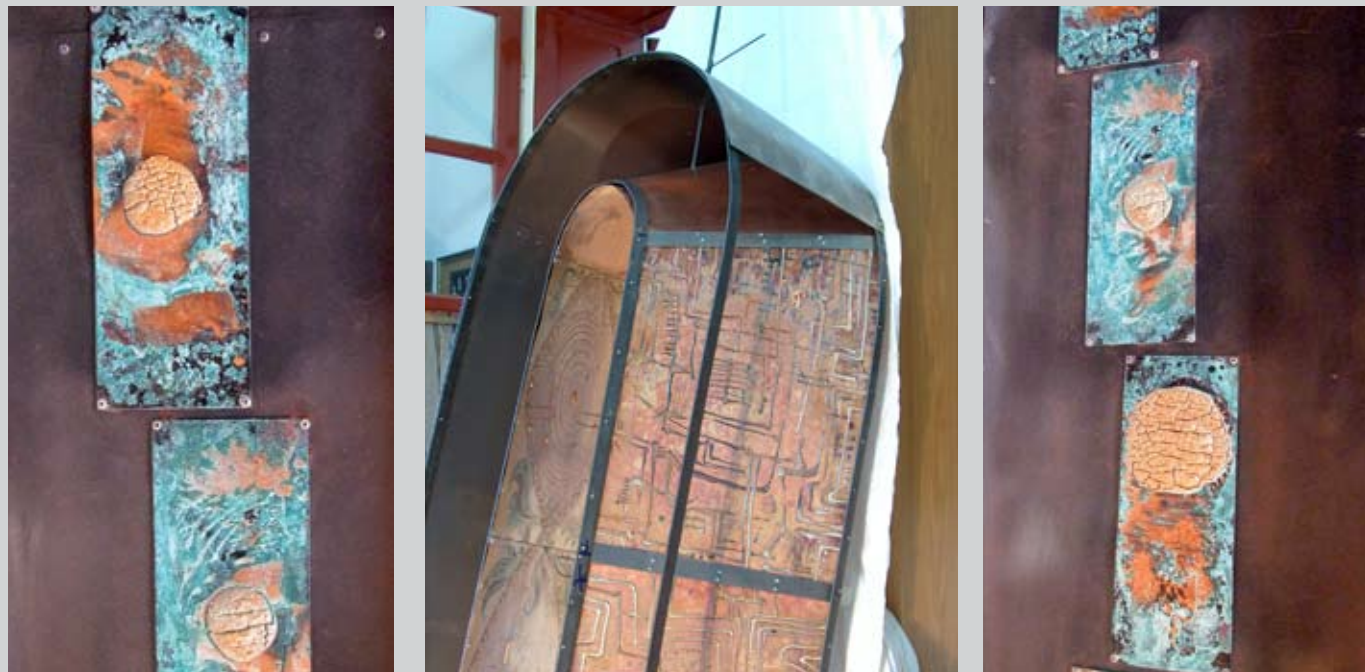
36

TÉR-IDŐ-GÉP

37

20. Tér-idő-gép/Katalán ablak: vegyes zománc, réz, acél, 210×80×60 cm, 2007

Tér–idő–gép

(tárgy-önértelmezés)

egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisfiú.

aztán telt-múlt az idő, történt egy-s-más.

56 éves lettem én, szimbolikus a szám is és nem a poén, vagy J. A. kedvéért.

elég az hozzá, hogy volt szerencsém utazást tenni Katalóniában.

a minden-szép-élmények közül a legeslegszebb a Katalán Múzeum gyűjteményének láthatása volt.

gyönyörű és lenyűgöző hit áradt a képekbe-képletekbe imádott lehetetlen-lehetőről.

egy templomablak, amelyet véletlenül épségben hagyott a történelem, megmutatta nékem az idő másik, és sokadik oldalát.

Tér–idő–gép.

ez a hármasszöglet fogant akkor meg akkor és ott bennem.

ezekből eredt a terv, a hit, és az erő a „szobor” elkészítéséhez.

nem vagyok szobrász, a szobor is „csak”, puszta plasztika.

de: mint ilyen (vagy olyan) megpróbál átmutatni téren, időn, gépezetek világán úgy, hogy maga köré fonja az embert, körüljárja magát

vele és azt mondja neki: „Lény, magad körül forogsz, ha engem nézel, alkotód és alkotottad vagyok egy személyben.

lelkes és lelkesült alkotásod.

numerikus organizmus-lényegű mechanizmus és mechanizmus-elvű numerikus organizmus.

vagyis: cybermechanizmus, esetleg organocybermechanizmus.

mindez egy előre- és visszaforgatható időben, amelyben megessnek a megessnivalók, kiemelhetők az aktuálisan, vagy permanensen

kiemelendők a Teremtés Művéből, olyan időmalomban, amely sorsokat jár le (Nap)kövein.

a tér minden időiránya megtelik emberiséggel anélkül, hogy az embernek magának meg kellene testesülnie a rendszerben, mert a rendszer őerte, ővégette és őáltala létezik.

minden más esettől, olyanoktól, mint a Teremtés (vagy: Nagy Bumm) előtti történetek, mint ab ovo lehetetlen taglalásától, eltekintünk. hiszterizálni nincs idő, nincs erő, és nincs akarat.

viszont: tér-elemek, idő-elemek mechanizálódnak a mű keletkezésekor.

nem hagy nyugodni a gondolat, hogy egy ilyen tárgyat egyszerűen nem lehet elkészíteni azért, mert az nem tervezés és kivitelezés dolga.

lesz, akar-e lenni, milyen (vagy: olyan) akar(-e) lenni.

miértek és hogyanok között lemezek hajolnak, gyűrődnek, gondolatokba öltöznek.

síkok térbe kényszerülnek a teldegelő időben.

kéz vonalakba rendezi a gondolatot, színes, izgatott jelenekből jövő szándékot reményít.

azután a tűz megbékéltté fagyasztja a békétlenkedő emberi tartományt.

az ablakból, innenről a túl látszik, ami nem jövő, csak túl, amíg túlról az innen sem múlt, csak kon(in?)verz jelen.

az ablak gép is.

gép-arca előre mutat, gép akarata előre löki az időt.

gondolat-huzalozásai a Teremtés kódolt üzenetét sejtetik, de megfejteni meg nem engedik.

az ablak áll.

benne-körülötte zajlik-zúg néhány évmilliárd.

az életke fácskája görbüldözik, áttöri magát a téridő valamely feltekeredett dimenziójából idetalálva az Ablakon.

utolsó ágán hordozza minden idők Keresztjét.

a Végsőt.

Space–time–machine

(Object and self-interpretation)

Once upon a time there was a young boy.

Then time went on and a few things happened.

I became 56, the number is symbolic and not only for the sake of the punch.

Suffice it to say that I had the privilege to take a trip to Catalonia.

The most beautiful of all my experiences was that I could see the collection of the Catalonian Museum.

Beautiful and fascinating faith surged into the pictures and formulas of the beloved impossible-possibility.

A window of a church, which was left accidentally undamaged by the history, showed me the other and the umpteenth side of the time.

Space–time–machine.

There and then this triple idea conceived in my mind.

The plan, the faith and the power to create the ‘sculpture’ resulted from it.

I am not a sculptor and the sculpture is ‘only’ a plastic.

But, like this, it is trying to point through space, time and the world of machines so that it is winding the human being around itself, it makes him go around and says to him: ‘Creature, you are turning around yourself, if you look at me I am your creator and creature in one person.

Your enthusiastic and elated creature.

Mechanism of numeric organism essence and numeric organism of mechanical theory

I mean: cybermechanorganism, perhaps organocybermechanism.

All this in a time that can be turned forward and backward where things will happen, that must happen, the things that should be actually or permanently picked out of the Work of Creature will be picked out, in a time-mill that grinds fates on its stones (of the Sun).

All the time directions of the space will be full of human beings without the human beings being embodied in the system because the system exists for him, because of him and by him.

We leave every other case out of consideration such as the stories before the Creature (or the Big Bang) as ab ovo impossible.

There is no time, no power and no intention to make others hysterical.

However, space elements and time elements are mechanised when the work is being created.

The idea does not leave me alone that it is simply impossible to make such an object because it is not the matter of planning and executing.

Will it be, does it want to be, what does it want to be like.

Among the questions of ‘why’ and ‘how’ the plates are being bent, kneaded and are dressed in thoughts.

Plains are forced into space as time is going past.

The hands organise the thoughts along a line, from the colourful, excited present it hopes for a future intention.

From the window from here we can see over there, what is not the future only over there, while from over there this side is not the past only the con(in?)verse present.

The window is a machine as well.

Its machine-face points forward and its machine-intention pushes the time forward.

Its wiring of thoughts suggests the coded message of the Creation, however, they do not let us decode it.

The window is standing.

Some billions of years are humming and rumbling in and around it.

The tree of life is curving, it is breaking through from some of the wound up dimensions of the spacetime, finding its way through the window.

It is bearing the Cross of all times on its last branch.

The Last one.

Raum–Zeit–Maschine

(Gegenstand-Selbstdeutung)

Es war einmal ein kleiner Junge.

Dann verging die Zeit, es ist dies und jenes passiert.

56 Jahre alt bin ich geworden. Die Zahl ist symbolisch, und will kein Witz sein.

Nun es reicht so viel, dass ich das Glück hatte, nach Katalonien reisen zu können.

Unter den Alles-Schön-Erlebnissen war es am schönsten, die Sammlung des Katalanischen Museums sehen zu können.

Ein wunderbarer und überwältigender Glaube spiegelte das (Un)Mögliche aus den Bildern.

Ein Kirchenfenster, das die Geschichte zufälligerweise unversehrt liess, zeigte mir eine neue, vielte Seite der Zeit

Raum–Zeit–Maschine.

Dieser dreifache Gedanke ersinnte in mich in dem Augenblick.

Daraus entsprangen der Plan, der Glaube und die Kraft, die „Statue“ zu erstellen.

Ich bin kein Bildhauer, so ist die Statue auch „nur“ ein blosses Bild.

Aber: es versucht durch Raum, Zeit und die Welt der Maschinen zu zeigen, indem es den Menschen um sich schlingt, herumlaufen lässt und ihm schliesslich sagt: „Du Wesen, Du drehst dich um dich selber herum, wenn Du mich anschaust, ich bin dein Erschaffer und dein Werk zugleich. Dein begeistertes und muterfülltes Werk.“

Numerischer organismusartiger Mechanismus und mechanismusartiger numerischer Organismus.

Also: Cybermechanorganismus, eventuell Organocybermechanismus.

Das alles in einer Zeit, die man vor- und zurückdrehen kann, in der passiert, was passieren soll, in der man etwas aus dem Werk der Schöpfung aktuell oder permanent herausheben kann. In einer Zeitmühle, an deren (Sonnen)Mühlsteine Schicksale gemahlen werden.

Alle Zeitrichtungen des Raumes füllen sich mit Menschheit, ohne dass der Mensch selber im System körperlich erscheinen müsste, denn das System existiert für ihn, wegen ihm und durch ihn.

Wir sehen von allen anderen Fällen ab, wie etwa die Geschichten vor der Schöpfung (oder dem grossen Knall), da das ab ovo unmöglich zu erörtern ist.

Zum Hysterischwerden ist keine Zeit, keine Kraft, kein Wille.

Aber: Raumelemente und Zeitelemente mechanisieren sich bei der Entstehung des Werks.

Mir lässt der Gedanke keine Ruhe, dass ein solcher Gegenstand nicht einfach erstellt werden kann. Es geht dabei nicht nur um Planen und Erstellen.

Es fragt sich, ob er wird, ob er sein will, ob er so sein will.

Zwischen Warum und Wie biegen die Bleche, sie ziehen sich Gedanken an.

Die Flächen werden in den Raum gezwungen, in der vergehenden Zeit.

Eine Hand ordnet den Gedanken in Linien, aus bunter, spannender Gegenwart lässt sie Zukunft erhoffen.

Danach friert das Feuer die friedlose Menschheit in Frieden ein.

Aus dem Fenster sieht man das Jenseits, was keine Zukunft ist, sondern nur die Jenseits. Vom Jenseits aus gesehen ist das hier auch nicht die Vergangenheit, sondern nur die kon(in)verse Gegenwart.

Das Fenster ist auch eine Maschine.

Sein Maschinengesicht zeigt nach vorne, sein Maschinenwille schubst die Zeit nach vorne.

Seine Gedankenstränge lassen die kodierte Nachricht der Schöpfung erraten, aber erraten kann man sie nicht.

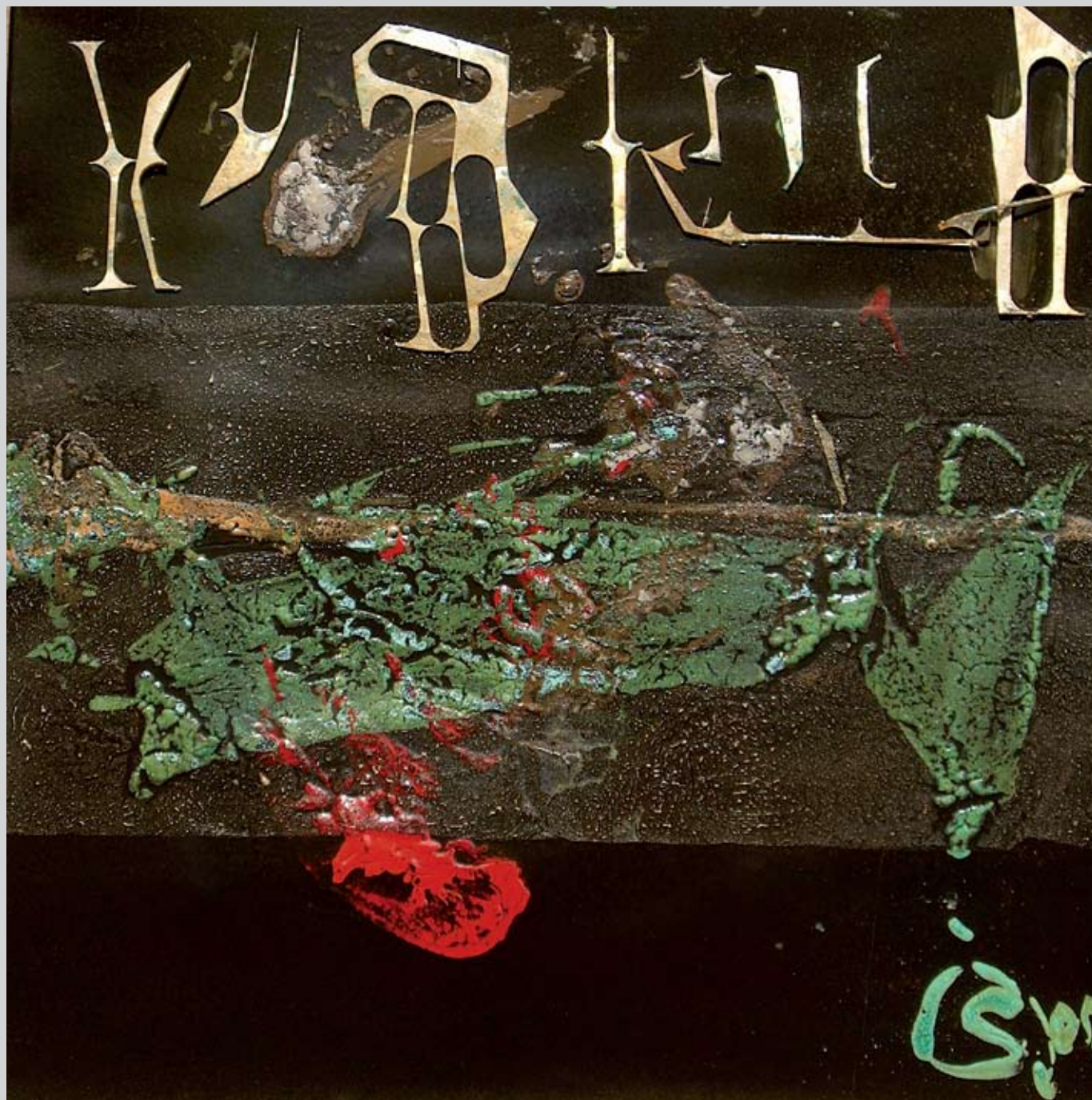
Das Fenster steht.

Darin und rund herum brummen und summen einige Jahrmilliarden.

Das Bäumchen des Lebens biegt sich, und es streckt sich durchs Fenster hierhin aus einer aufgewickelten Dimension der Raumzeit.

Auf dem letzten Ast trägt es das Kreuz aller Zeiten.

Das Letzte.

21. Fátyoltörvény: applikált máriaüveg, lüszterzománc, alumínium, acél, 90×90 cm, 2005

ZOMÁNCCKÉPEK, 2005–2010

42

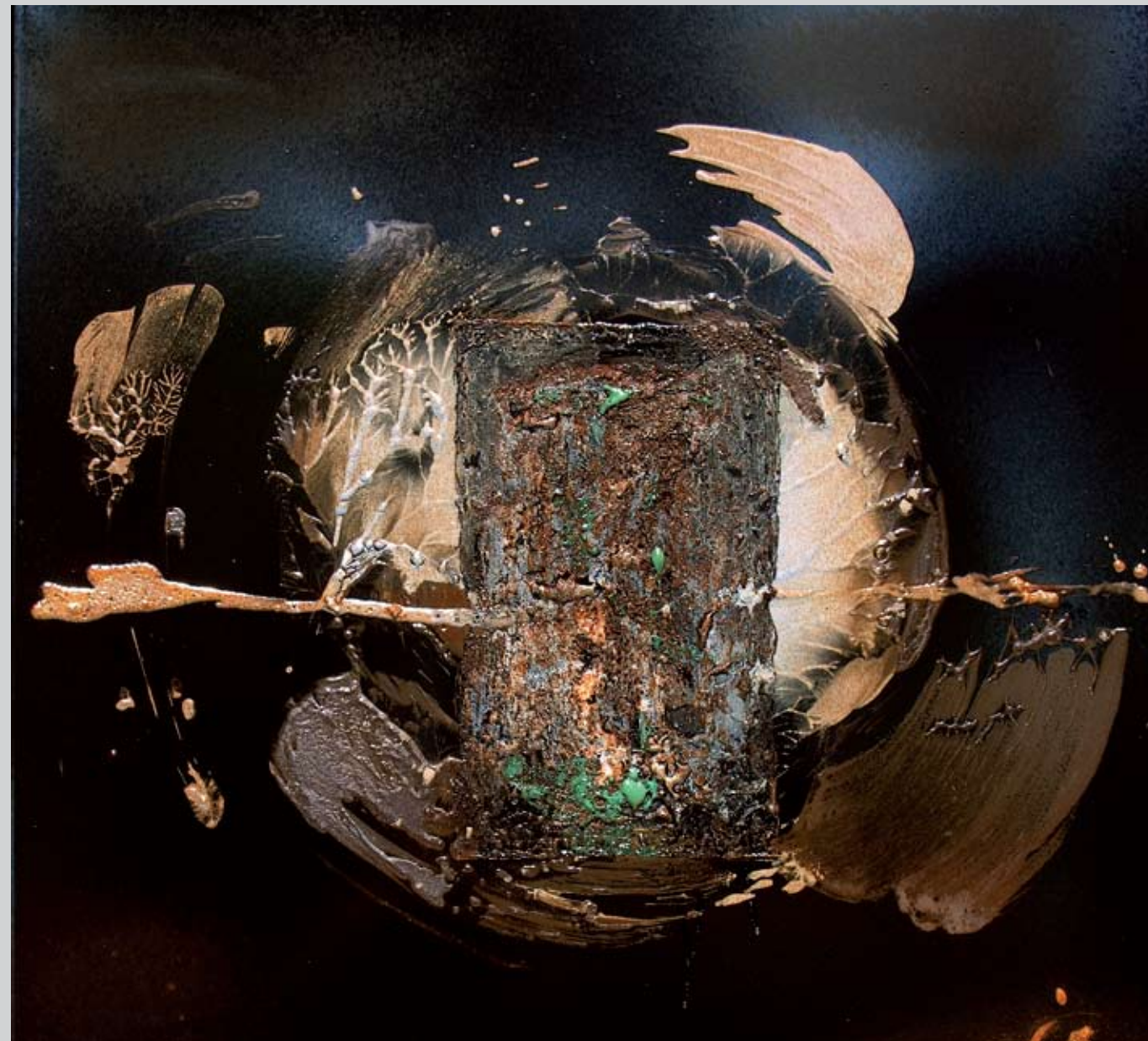
22. Tértörvény: applikált máriaüveg, lüszterzománc, alumínium, acél, 90×90 cm, 2005

43

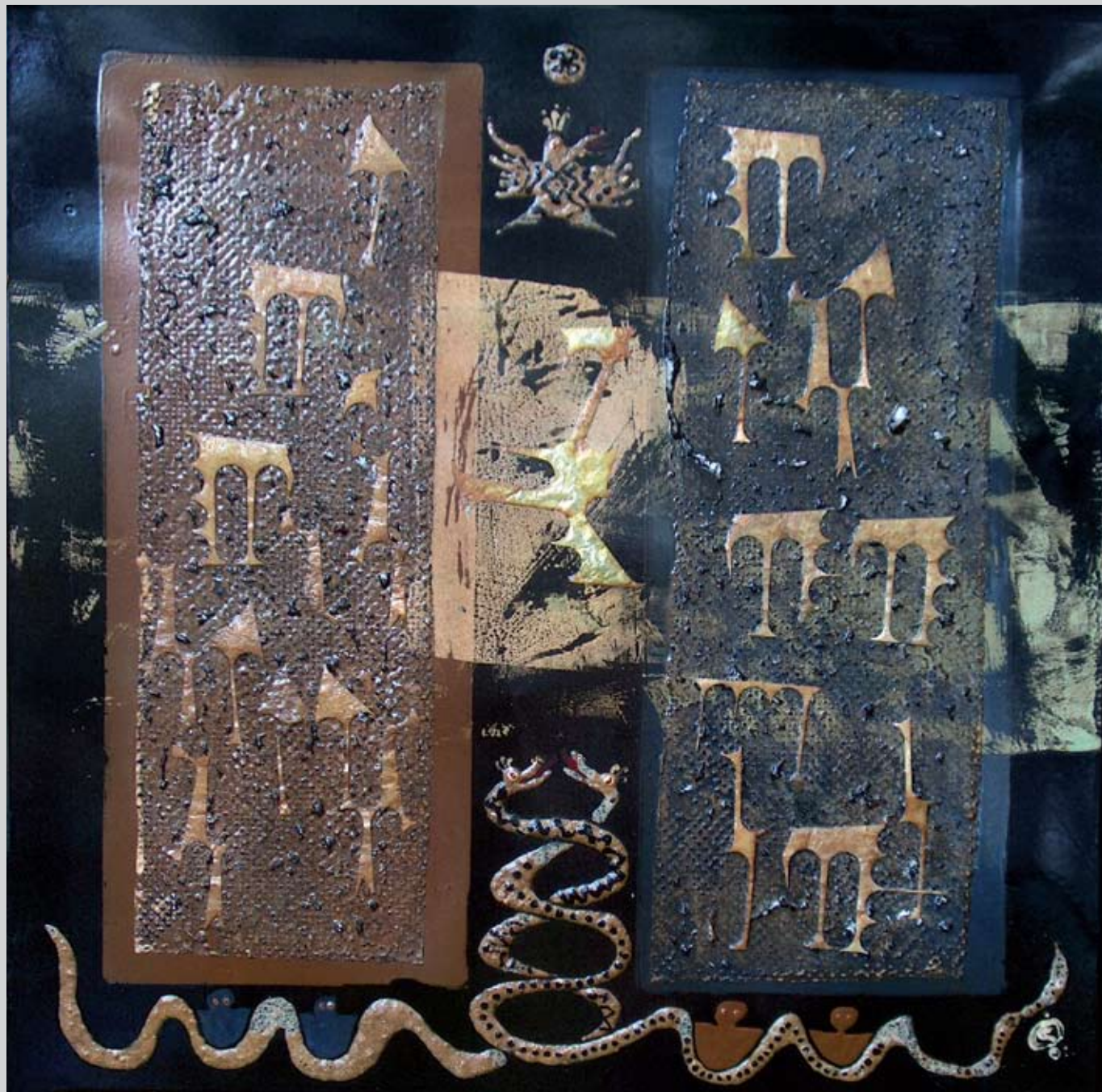
23. Tükörtörvény: applikált máriaüveg, lüszterzománc, alumínium, acél, 90×90 cm, 2005

44

24. Rend és törvény: lüszterzománc, alumínium, acél, 100×100 cm, 2006

45

25. Törvénylap: applikált máriaüveg, lüsterzománc, alumínium, acél, 100×100 cm, 2006

46

26. Napkapu: festett lüsterzománc, máriaüveg, alumínium, acél, 80×80 cm, 2009

47

27. Apokrif: festett lüszterzománc, hegesztett acél, 120×90 cm, 2006

28. Jel: festett lüszterzománc, hegesztett acél, 120×90 cm, 2006

29. Tondó: festett lüszterzománc, máriaüveg, acél, átm. 35 cm, 2006

50

51 30. Próféta I.
festett lüszterzománc, acél, 110×70 cm, 2007

31. Próféta II.
festett lüszterzománc, acél, 110×70 cm, 2007

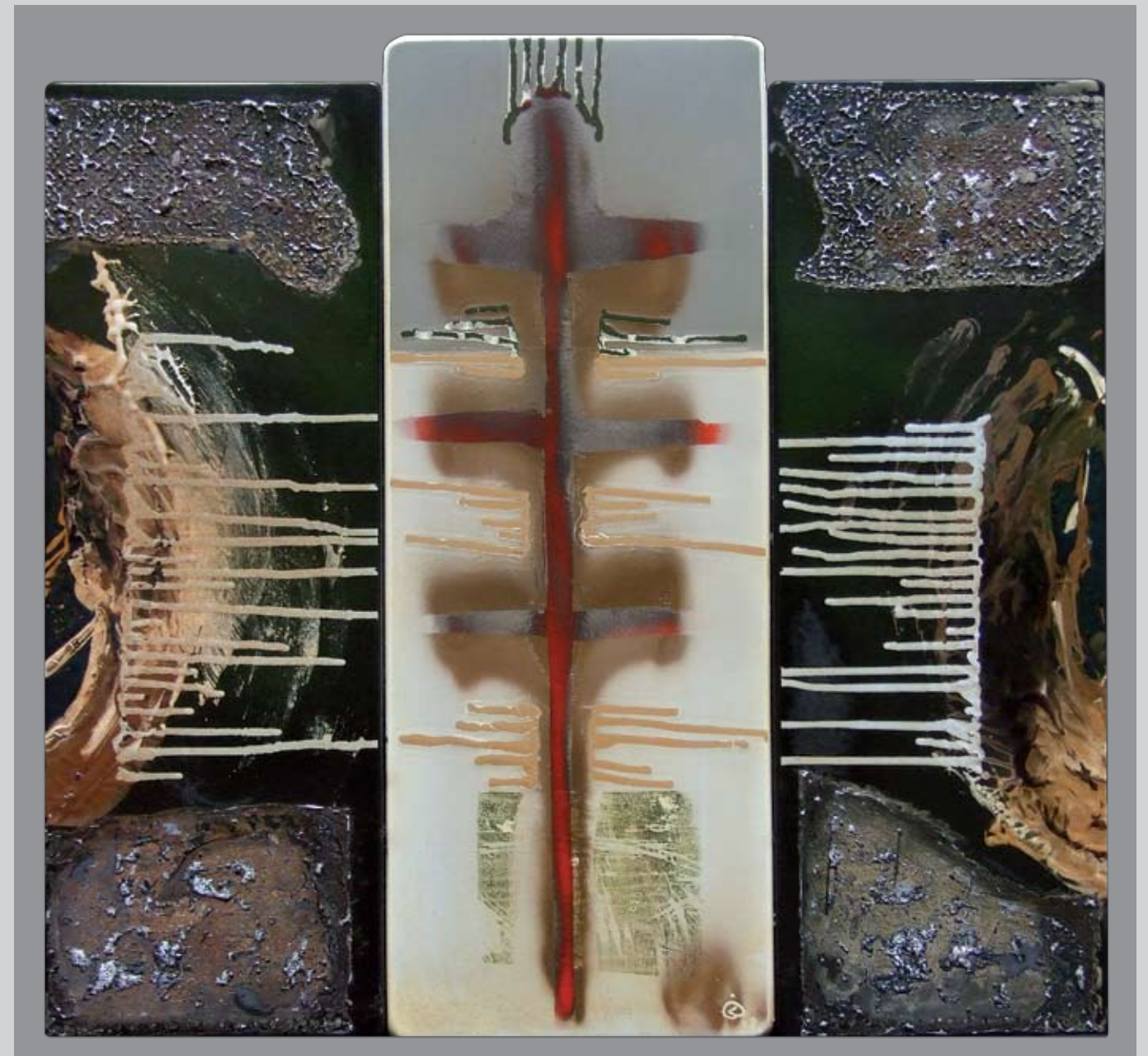
32. Locmariager-i breton oltár: festett, applikált lüszterzománc, acél, 90×150 cm, 2007

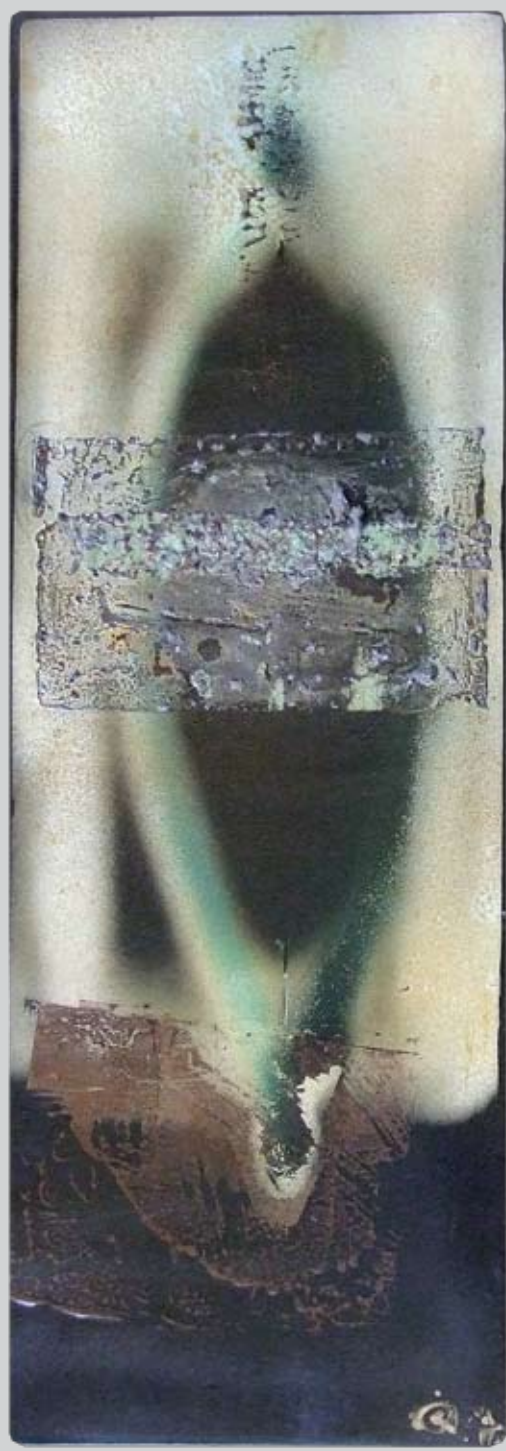
33. Síkok a térben/Szotogravure II.: zománcozott textília, acél, 35×70 cm, 2009

52

53

34. Párhuzamos világok keletkezési rendje: festett lüszterzománc, alumínium, acél, 70×70 cm, 2008

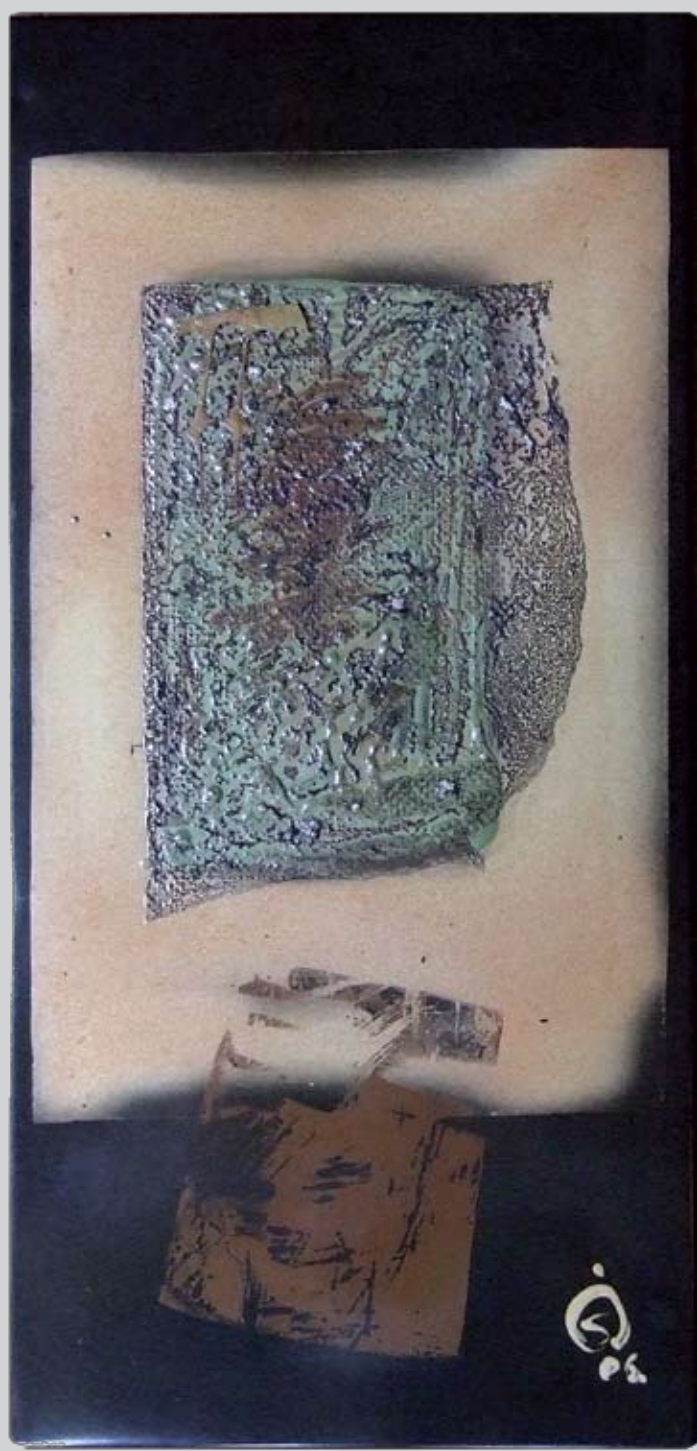
35. Történet Z-ről II.: festett lüsterzománc, alumínium, acél, 70×30 cm, 2007

36. Történet Z-ről I.: festett lüsterzománc, alumínium, acél, 120×70 cm, 2007

54

55

37. Anzix: festett lüsterzománc, alumínium, acél, 120×70 cm, 2007

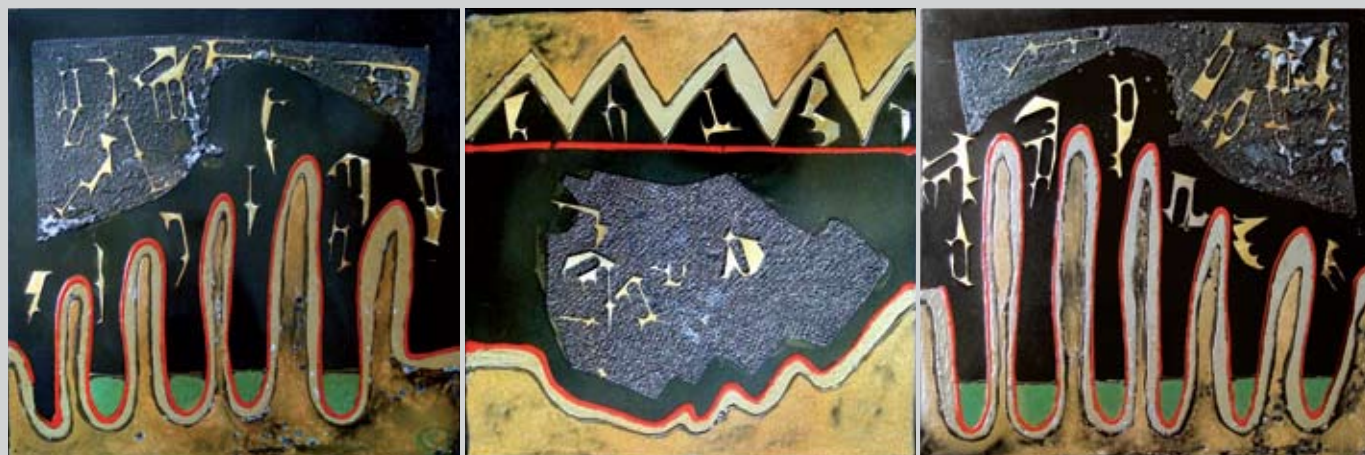
38. A tengeren rekedtek emlékezete: festett lüsterzománc, alumínium, acél, 70×30 cm, 2007

40. Terra Incognita: alumínium applikációs festett lüszterzománc, máriaüveg integráció, acél, 240×80 cm 2008

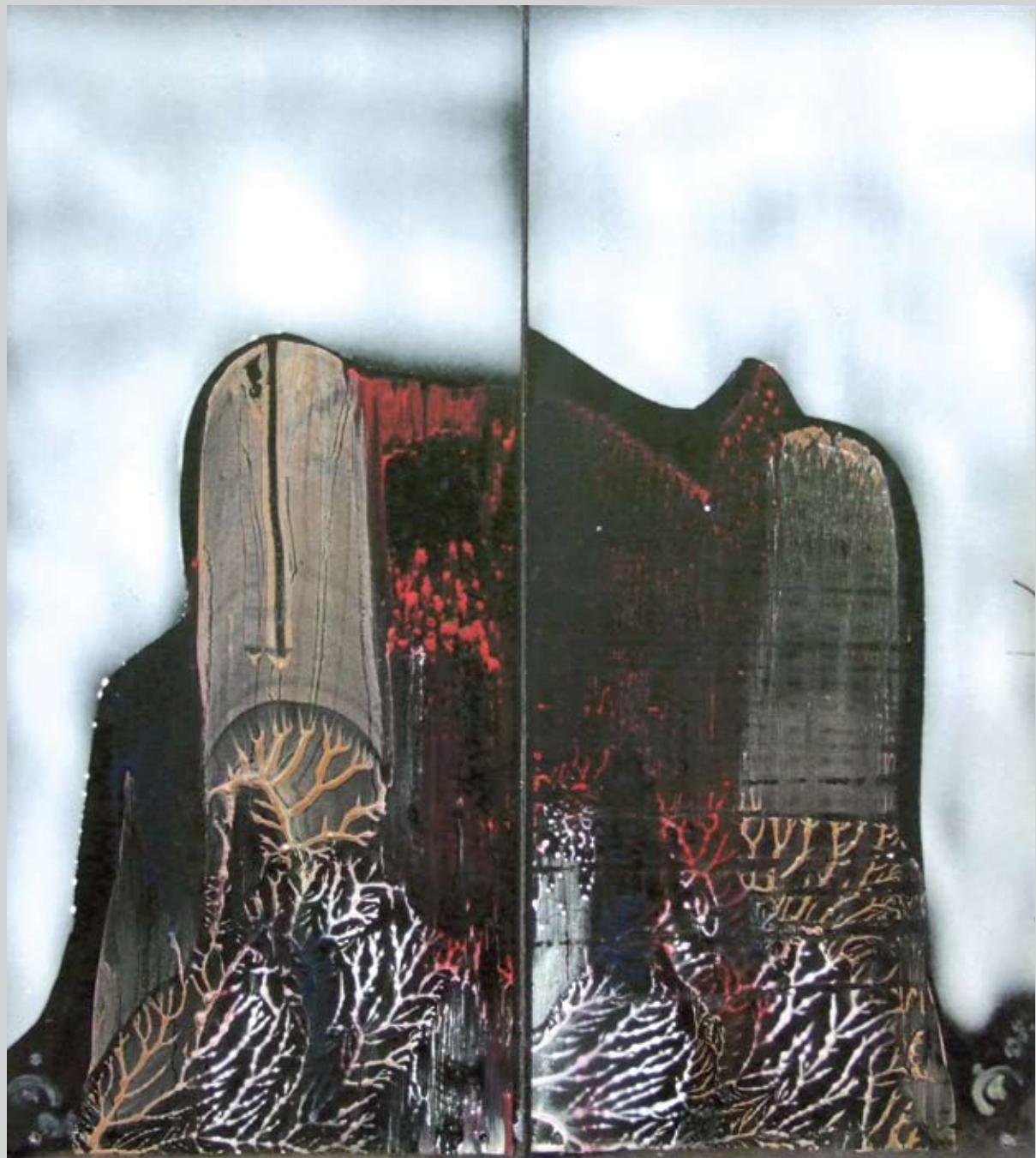

58

59

41. Rend és világ: festett zománc, alumínium, acél, 180×100 cm, 2008

42. „Also spacht herr”: festett zománc, acél, 73×60 cm, 2009

60

61

43. 2 filozófus a ködön, háttal mindenkinek: festett zománc, acél, 73×68 cm, 2009

45. A titkok leple: zománcozott textília, acél, 120×100 cm, 2009

64

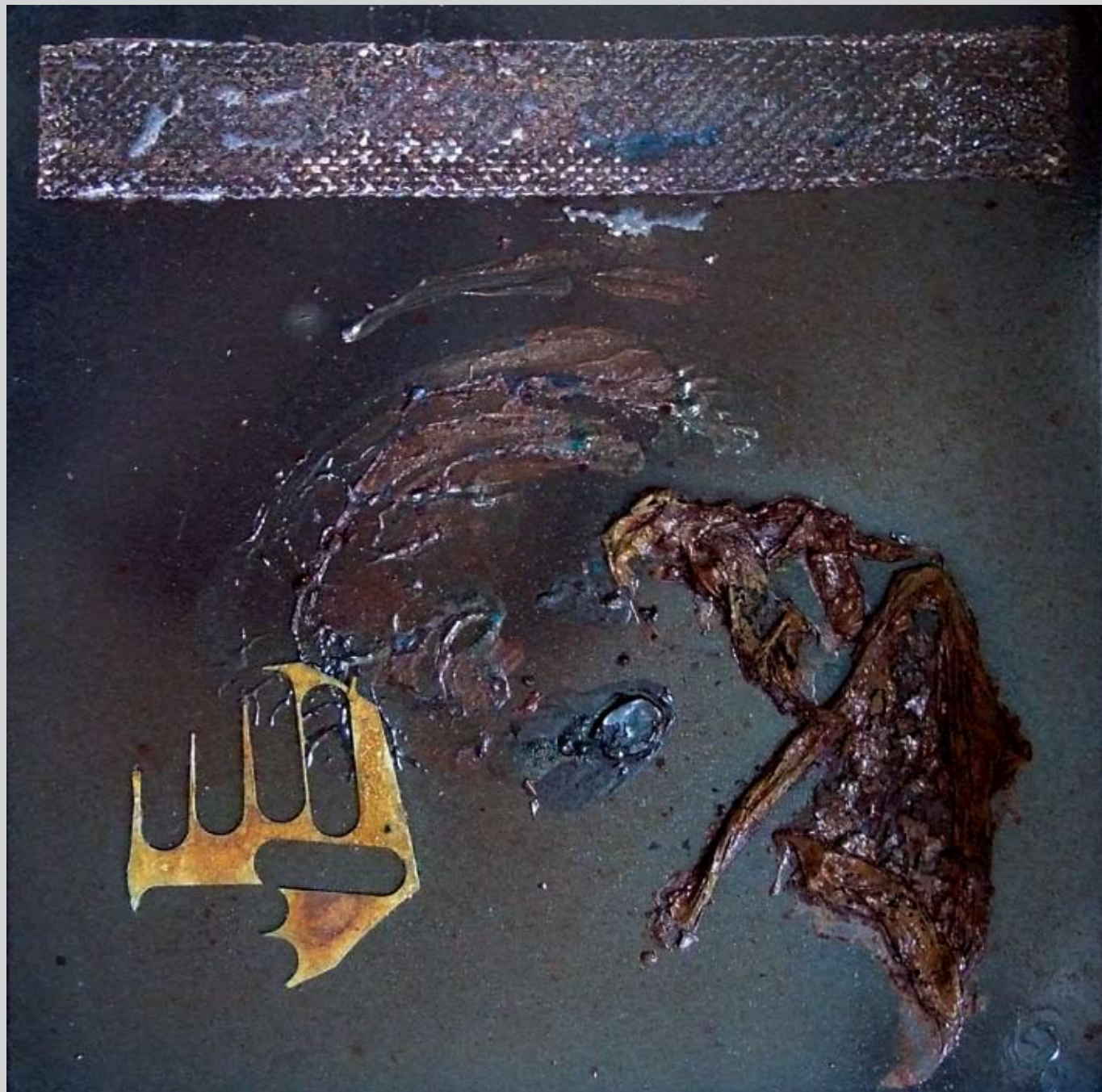
65

46. Herculaneumi emlék II.: zománcozott textília, acél, 30×70 cm, 2009

47. Herculaneumi emlék III.: zománcozott textília, acél, 30×70 cm, 2009

48. Ébredés velünk és nélkülünk I.: lüszterzománczott textil, alumínium, máriaüveg, acél, 60×60 cm, 2009

66

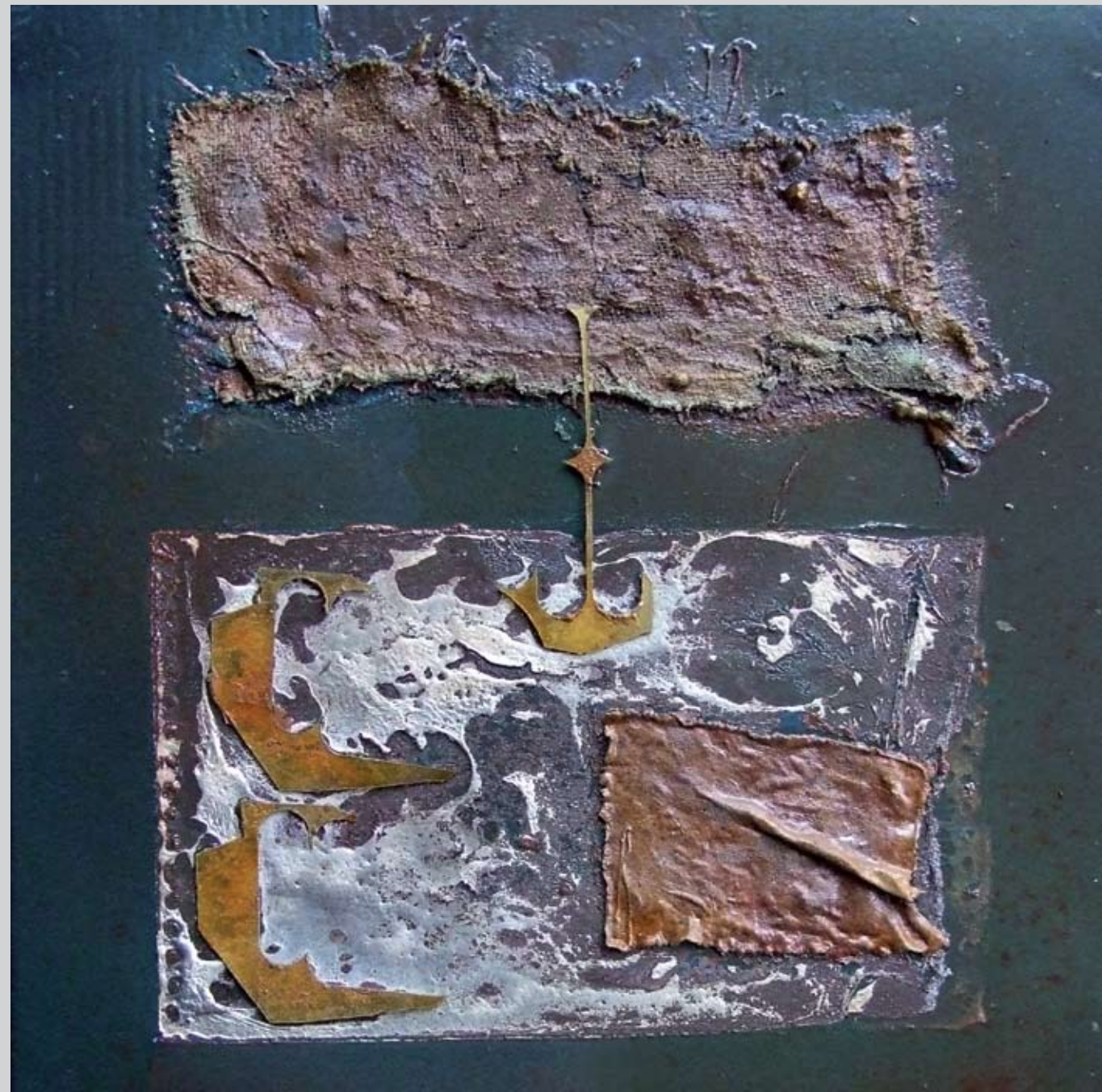
49. Ébredés velünk és nélkülünk II.: lüszterzománczott textil, alumínium, acél, 60×60 cm, 2009

67

50. Ébredés velünk és nélkülünk III.: lüsterzománcozott textil, alumínium, máriaüveg, acél, 60×60 cm, 2009

68

51. Ébredés velünk és nélkülünk IV.: lüsterzománcozott textil, alumínium, acél, 60×60 cm, 2009

69

52. Volga-parti moralista: olaj, farost, 100x70 cm, 1989

70

FESTMÉNYEK

71

53. Emlék a vörös kisasszonyról: olaj, vászon, 120x80 cm, 1986

54. Üzeneteltérítő szoftverkezdemény I.: tempera, fa, 100×150 cm, 2004

72

73

55. Kijevi Nagykapu II.: guache, karton, 100×70 cm, 2009

55

56. Téridő függvények kiterjesztése: kollázs, 100×100 cm, 2005

74

75

57. Video-eikon: Tarkovszkij-kivonatok I.: vegyes technika, karton, 100×70 cm, 2006

58. Breton emlékkönyvem: szerelem a Nagy Menhírói: vegyes technika, 100x70 cm, 2006

76

77

59. Breton emlékkönyvem: Annik álma a Nagy Menhírói: vegyes technika, 100x70 cm, 2006

60. Rendszerinformáció: törtszámú többszörösök vetületei III.; vegyes technika, karton, 100×70 cm, 2006–2009

78

79

61. Rendszerinformáció: törtszámú többszörösök vetületei I.; vegyes technika, karton, 100×70 cm, 2006–2009

62. Video-eikon: Tarkovszkij-kivonatok VI.: vegyes technika, karton, 100x70 cm, 2006

80

81

63. Faria abbé intelmei I.: guache, karton, 100x70 cm, 2009

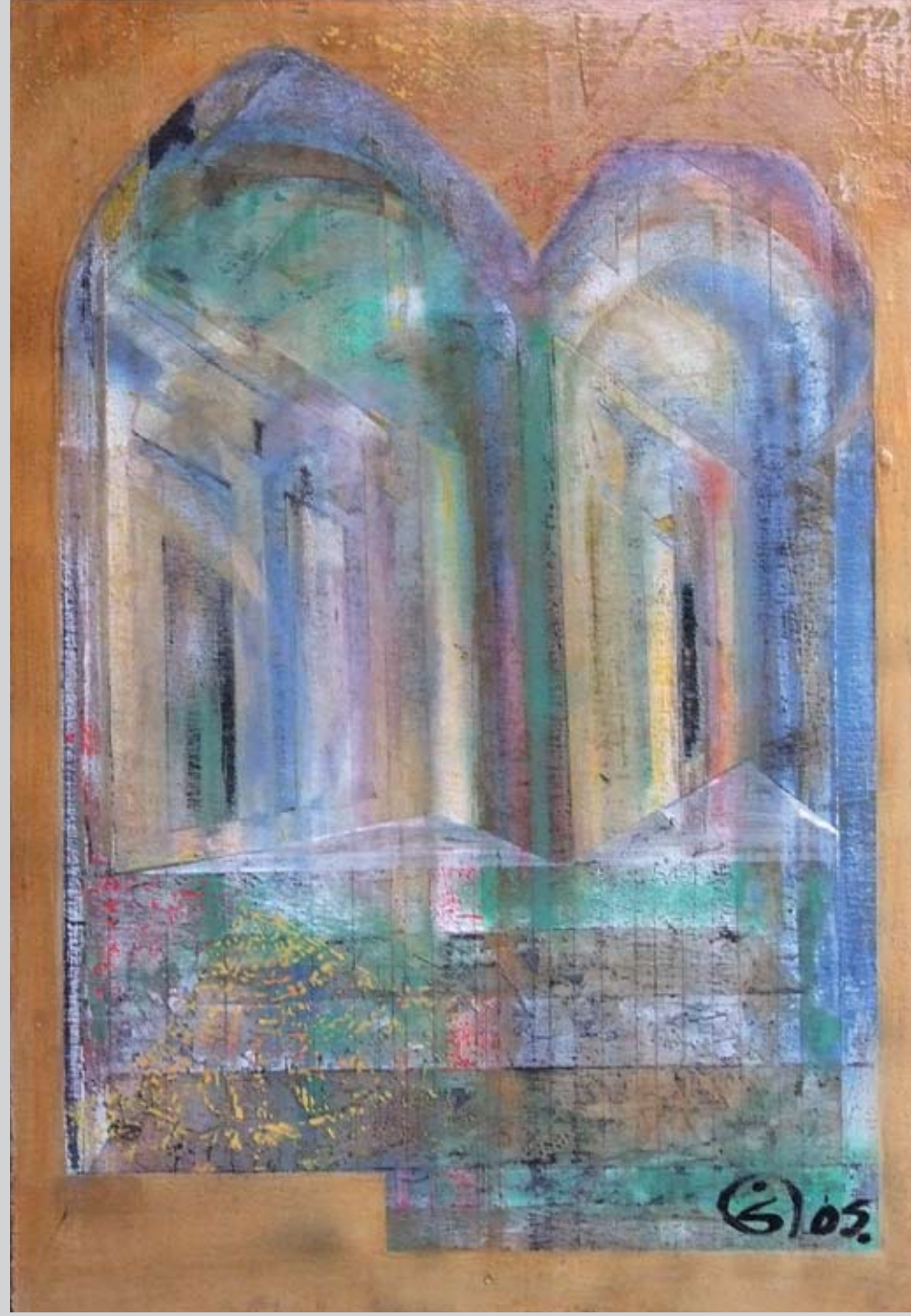
64. Kijezi Nagykapu I.: guache, karton, 100x70 cm, 2009

82

83

65. Kijezi Nagykapu V.: guache, karton, 100x70 cm, 2009

66. Kijevi Nagykapu III.: guache, karton, 100×70 cm, 2009

84

85

67. Tabulas smaragdina (Homage à Hamvas Béla): guache, farost, 280×120 cm, 2005

Műteremrészlet (Iványi Grünwald Béla egykori műterme)

SZAKMAI
ÉLETRAJZ
PROFESSIONAL CV
LEBENSBAHN

kiállítás címe?????

Strohner József PhD, képzőművész

- 1955 Szegeden született
- 1979 Diplomát szerzett a József Attila Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, rajz–földrajz szakán
- 1983 Diplomát szerzett az ELTE BTK népművelés szakán.
- 2004 Az ELTE Pedagógiai Pszichológiai Doktori Iskolán abszolutóriumot végez
- 2008 PhD-fokozatot szerez az ELTE Pedagógiai Pszichológiai Doktori Iskolán

Szakképzettség: rajz–földrajz szakos tanár, népművelés szakos előadó, a neveléstudományok doktora

Jelenlegi munkahely: Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Kar, Művészeti Intézet

Beosztás: főiskolai docens

Idgen nyelv: angol (szakmai középfok), francia (középfok C)

József Strohner PhD, artist

- 1955 born in Szeged
- 1979 receives his degree at the Art – Geography Faculty of the 'Gyula Juhász' Teacher Training College

of the 'Attila József' University of Sciences in Szeged

1983 degree at the Faculty of Adult Education of the Arts Faculty of the 'Loránd Eötvös' University of Sciences (ELTE) in Budapest

2004 Finishes his studies at the Doctor's School of Pedagogical Psychology of ELTE

2008 receives his PhD degree

Qualifications: teacher of art and geography, lecturer of adult education, doctor of sciences of education

Current workplace: Institute of Arts of the Teacher Training Faculty of the College of Kecskemét

Post: Associate Professor

Foreign languages: English (professional intermediate level), French (intermediate level C type)

Strohner József PhD, künstler

- 1955 geboren in Szeged
- 1979 Erwerb des Diploms Zeichnen-Geographie an der Pädagogischen Hochschule Juhász Gyula
- 1983 Erwerb des Diploms Volksbildner an der ELTE Budapest
- 2004 PhD Absolutorium an der ELTE Budapest
- 2008 Erwerbs des PhD

Ausbildung: Lehrer für Zeichnen und Geographie, referent für Volksbildung, Doktor der Erziehungswissenschaften

Jetztige Arbeitsstelle: Pädagogische Fakultät der Hochschule Kecskemét, Institut für Kunst

Fremdsprachenkenntnisse: Englisch (Mittelstufe), Französisch (Mittelstufe)

PUBLIKÁCIÓK, ELŐADÁS, KONFERENCIA / PUBLICATIONS, LECTURES, CONFERENCES / PUBLIKATIONEN, KONFERENZVORTRÄGE

- 1. 2001. november 10. A nemzetközi kapcsolatok haszna és lehetőségei a vizualitás oktatásában, Magyar

Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum

2. 2003. november 12. Vizuális képességfejlesztő kísérlet I., Magyar Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum

3. 2003. május 12. A vizuális nevelés egy lehetséges alternatív modellje, Tudományos felolvasóülés PhD-dísszeresek számára, ELTE PPK

4. 2004. szeptember 28. Képességfejlesztés és személyiségmodell a vizuális nevelés új paradigmájában, Felsőoktatási Vizuális Nevelés Kollégium kihelyezett konferenciája, Csongrád – Körös-torok

5. 2004. december 8. Tradicionális művészet és kommunikáció, ISTEPEC-fórum I., Kecskeméti Főiskola

6. 2005. február 25. Alkotáspedagógia és személyiségfejlesztés, ISTEPEC-fórum II. Kecskeméti Főiskola

7. 2005. november 7. A kísérleti zománcművészet személyes vonatkozásai és pedagógiai következményei, Magyar Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum

8. 2006. január 19. Díszítőmotívumok a kortárs zománcművészetben. Magyar Kultúra Napja, Kecskemét, KF TFK

9. 2006. január 19. „Magyar díszítőmotívumok a zománcművészetben. Magyar Kultúra Napja, Kecskemét, KF TFK

10. 2006. október 26–28. Vizuális nevelés és személyiségfejlesztés – előadás, Országos Neveléstudományi Konferencia, Budapest

11. AGTEDU, 2008. „Az esztétikai-művészeti tudatosság kulcskompetencia és kiemelt fejlesztési feladatai a NAT-változatok értelmében”

KONFERENCIACIKKEK / CONFERENCE ARTICLES / KONFERENZBEITRÄGE:

- 1. A nemzetközi kapcsolatok haszna és lehetőségei a vizualitás oktatásában, Magyar Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum kiadványa, 2002

Műteremben, 2010

2. Vizuális képességfejlesztő kísérlet I., Magyar Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum kiadványa, 2003

3. A kísérleti zománcművészet személyes vonatkozásai és pedagógiai következményei, Magyar Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum kiadványa, 2005

4. Díszítőmotívumok a kortárs zománcművészetben. Magyar Kultúra Napja, Kmét, KF TFK kiadványa, 2006

5. Vizuális nevelés és személyiségfejlesztés – előadás, Országos Neveléstudományi Konferencia, Budapest

CIKKEK / ARTICLES / BEITRÄGE

1. A nemzetközi kapcsolatok haszna és lehetőségei a vizualitás oktatásában, Magyar Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum kiadványa, 2001. (ISSN 846x) 182. p.

2. Vizuális képességfejlesztő kísérlet I., Magyar Tudomány Napja, Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum kiadványa, 2004. (ISSN 1586-846x) 330. p.

3. „A holnap árnyékában”, Projektpedagógia-projekt-módszer V., 2005. 94. p.

Munka a szabadban, 2009

4. Társadalmi szerepek, vizuális kommunikáció és vizuális nevelés, Magyar Pedagógia 2005/3.
5. „A vizuális nevelésről”, Iskolakultúra VI. szám, 51–69. p., 2006. jún. 29.
6. Alternatívák a vizuális nevelésben, Tükörkép, ÓTE
7. AGTEDU, 2008: „Az esztétikai-művészeti tudatosság kulcskompetencia és kiemelt fejlesztési feladatai a NAT-változatok értelmében”
8. MROE konferencia-előadás: „A tanítóképzés helyzete, feladatai”, MOME, Budapest, 2007. október 13.
9. Országos Neveléstudományi Konferencia (ONK), előadás: „Képességfejlesztés, kommunikáció és vizualitás” Budapest, 2007. október 25–28.

JEGYZETEK / NOTES / LEHRBÜCHER FÜR STUDENTEN

- Strohner J., 2004: Szempont I., főiskolai jegyzet (ISSN 1587 4214) FVNK
 Strohner J., 2005: Szempont II., főiskolai jegyzet (ISSN 1587 4214) FVNK

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK / SOLO EXHIBITIONS / SELBSTÄNDIGE AUSSTELLUNGEN

- 1985 Collegium Hungaricum, Bécs, Ausztria
 1996 József Attila Tudományegyetem aula, Szeged
 Mozart Fest, IBUSZ Galéria Salzburg, Ausztria
 1997 Wiener Neustadt, Ausztria
 1989 GAMF Galéria, Kecskemét
 1992 Rennes, Franciaország
 1993 Zománckurzus vezetése és kiállítás, Gams, Svájc
 1995 „Kutatóárok” Gépipari Automatizálási Műszaki Főiskola Galéria, Kecskemét
 2001 Ráday Galéria, Budapest
 2002 Pályázati kiállítás Krems, Ausztria
 2002 Pályázati kiállítás, Prugia, Olaszország
 2002 Honvédségi Művelődési Központ, Kecskemét
 2004 Derkovits Galéria, Salgótarján
 2005 Hollósy Katalinnal, Balanyi Károllyal közös tárlat, Glattfelden, Svájc
 2005 „Nyitott Műterem” szakmai fórum és kiállítás, Erdei Ferenc Kult. és Konferencia Központ, Kecskemét
 2008 Hollósy Katalinnal, Balanyi Károllyal közös tárlat, Mednyánszky Galéria, Budapest

VÁLOGATOTT CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK / SELECTED GROUP EXHIBITIONS / GRUPPENAUSSTELLUNGEN

- 1984 Iparművészeti Biennále, München, Németország
 1985 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 1986 Bács-Kiskun Megyei Téli Tárlat, Kecskemét
 1987 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 Bács-Kiskun Megyei Téli Tárlat, Kecskemét
 1988 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 1989 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét

- 1990 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 1993 Bács-Kiskun Megyei Téli Tárlat, Kecskemét
 1994 Főiskolai tanárok kiállítása, Krems, Ausztria
 Bács-Kiskun Megyei Téli Tárlat, Kecskemét
 1995 Kecskeméti képzőművészek tárlata, Dán Kulturális Intézet, Kecskemét
 Bács-Kiskun Megyei Téli Tárlat, Kecskemét
 1996 Kecskeméti művészek tárlata, Viborg, Dánia
 1997 Főiskolai tanárok kiállítása, Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét
 1998 Nemzetközi Iparművészeti Kiállítás, Dorbirn, Ausztria
 1999 Iparművészeti Szalon, Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét
 2000 Tűzzománcművészek Magyar Társasága kiállítás, Lurdy Galéria, Budapest
 Tűzzománcművészek Magyar Társasága kiállítás, Győr
 Európai Zománckonferencia, Frydek Mystek, Csehország
 2001 I. Nemzetközi Zománcművészeti Triennále, Budafok
 Ablakok-Kapcsolatok, nemzetközi kiállítás, Erdei Ferenc Művelődési Központ és Művészeti Iskola, Kecskemét
 2002 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 2003 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 Nemzetközi Zománcművészeti Workshop kiállítás, Budafok
 2004 Bács-Kiskun megyei művészek vándorkiállítása, három megyében
 II. Nemzetközi Zománcművészeti Triennále, Millenniumi Szalon, Budapest
 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 Művészeti Napok, Kecskeméti Főiskola, Tanítóképző Főiskolai Kar, Kecskemét

- 2004 Adventi Tárlat, Erdei Ferenc Művelődési Központ és Művészeti Iskola, Kecskemét
 2005 II. Keresztény Ikonográfiai Biennále, Cífrapalota, Kecskemét
 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 Pedagógus képzőművészek megyei tárlata, Cífrapalota, Kecskemét
 Tűzzománcművészek Magyar Társasága kiállítás, Pesterzsébet
 2006 Nemzetközi Zománcművészeti Triennále, Morez, Franciaország
 „Lánkra vert Szabadság” Erdei Ferenc Kulturális és Konferencia Központ, Kecskemét
 III. Keresztény Ikonográfiai Biennále, Cífrapalota, Kecskemét
 2007 Tűzzománcművészek Magyar Társasága kiállítás, Nyíregyháza
 Tavasz Tárlat, Kodály Szellemében, Erdei Ferenc Kulturális és Konferencia Központ, Kecskemét
 III. Nemzetközi Zománcművészeti Triennále, Millenniumi Szalon, Budapest
 Kecskeméti Képzőművészek Közössége kiállítás Nagybánya, Teleki Magyar Ház, Románia
 2008 Nemzetközi Zománcművészeti Alkotótelep kiállítás, Kecskemét
 Tűzzománcművészek Magyar Társasága kiállítás, Duna Galéria, Budapest
 Nemzetközi Zománcművészeti Workshop kiállítás, Művelődési Központ, Budafok
 Kecskeméti Képzőművészek Közössége és Nagybányai Magyar Képzőművészek Társasága közös tárlat, Magyar Kultúra Háza, Bukarest, Románia
 Kecskeméti festők kiállítás, Kulturális és Idegenforgalmi Központ, Rodostó, Törökország
 Kecskeméti Képzőművészek Közössége kiállítás, Gyárfás Jenő Képtár, Sepsiszentgyörgy, Románia

- 2009 Tűzzománcművészek Magyar Társasága tárlat, Kecskeméti Képtár, Kecskemét
„A festett, a vésett, a sodrony és a rekesz”
Mednyánszky Galéria, Budapest
Kecskeméti Képzőművészek Közössége kiállítás,
Nagy Balogh János Terem, Kispeszt
- 2010 „Kapcsolat 2010.” Nagybánya, Kecskemét,
Szentendre kortárs képzőművészeti kiállítás
Kulturális és Konferencia Központ, Kecskemét
– Művésztelepi Kiállítóterem, Nagybánya, Románia

*SZAKMAI-KÖZÉLETI KÖZÖSSÉGEK /
PROFESSIONAL – PUBLIC COMMUNITIES /
FACHLICHE GEMEINSCHAFTEN – VEREINE*

- Felsőoktatási Vizuális Nevelés Kollégiuma (FVNK)
– elnökségi tag
Kecskeméti Képzőművészek Közössége (KKK) – tagság
Tűzzománcművészek Magyar Társasága (TMT) – tagság
Magyar Rajztanárok Országos Egyesülete (MROE)
– tagság
Association des Ansiens Boursiers du Gouvernement
Français – tagság

*NEMZETKÖZI TAPASZTALATOK, KAPCSOLATOK /
INTERNATIONAL EXPERIENCES, RELATIONSHIPS /
INTERNATIONALE ERFAHRUNGEN, KONTAKTE*

- IUFM, Rennes, Franciaország, 2001–2005
Krems Pädagogische Akademie, Ausztria, 2003, 2004
IUFM Toulouse, Franciaország, 2007
3 eme Forum Jeunes du Monde, Toulouse, Franciaország,
2007
TEMPUS, SOCTATES, ERASMUS programokban való
részvétel 2001–2006
CEDEFOP-TEMPUS Study visit project, Nemzetközi
neveléstudományi konferencia és tapasztalatcsere, Athén,
Görögország, 2009. március 29. – április 5.

ÖSZTÖNDÍJAK / SCHOLARSHIPS / STIPENDIEN

- A Francia Köztársaság és a Magyar Ösztöndíj Bizottság
tanulmányi ösztöndíja Rennes-be, Franciaország
(1. hónap), 2002. szeptember
NKA-alkotói ösztöndíjak 2002, 2003, 2004, 2006, 2007.
CEDEFOP/TEMPUS Szakértői tanulmányutak pályázat,
Athén, 2009

DÍJAK / AWARDS / PREISE

- III. Zománcművészeti Triennále, Budapest, 2007. aug. 7.
– A ZSÚRI DÍJA

*MŰTÁRGYJEGYZÉK / LIST OF WORKS OF ART /
VERZEICHNIS DER KUNSTGEGENSTÄNDE*

*KORAI ZOMÁNCKÉPEK / EARLY ENAMEL PAINTINGS
/ FRÜHE EMAILLE BILDER, 1980–1990*

1. Corpus Cristi: festett zománc, vörösréz, 70×50 cm, 1988
2. Jézus Nagaszakiban / Jesus in Nagasaki / Jesus in Nagasaki: festett zománc, vörösréz, 70×40 cm, 1988
3. Ófelsége álorczája / His Majesty's Mask / Maske Seiner Majestät: vegyes zománctechnika, domborított vörösréz, lüszterezve, 70×70 cm, 1989
4. Sic transit gloria mundi: vegyes zománctechnika, domborított vörösréz, lüszterezve, 80×50 cm, 1989
5. Meztelenke a hárfa hőse / The Nude Hero of the Harp / Nackiger, Held der Harfe: festett zománc, vörösréz, ?????, 1990
6. A nagy Dög / The Big Louse / Das grosse Luder: festett zománc, vörösréz, ?????, 1990
7. Éden, vagy amit akartok / Eden, or as you like it / Eden oder was Ihr wollt: vegyes zománctechnika (vörösréz alap, festőzománccal), lüszterezve, 70×35 cm, 1992

8. A fönix repülése / The Flight of the Phoenix / Der Flug des Phönix: applikált, lüszterezett zománc, acél, 40×60 cm, 1992
9. Man and woman life strategies: festett lüszterzománc, acél, 60×40 cm, 1998

INSTALLÁCIÓK / INSTALLATIONS / INSTALLATIONEN

10. Naplegenda / Legend of the Sun / Sonnenlegende: installáció, vegyes zománc és kerámiatechnika, 300×150 cm, 1996
11. Afreeca, afreeca: festett lüszterzománc, ASM vörösréz, acél, 120×100 cm, 1998
12. Madárnyomat / Bird Print / Vogelabdruck: lánghegesztővel ráégetett, lüszterzománc, vörösréz, 90×100 cm, 1998
13. Camelot: objekt, vegyes zománc, hegesztett acél, réz, 150×50×50 cm, 2000
14. Objektum X/Titanic / Object X/Titanic / Objekt X/Titanic: lüszterzománc, hegesztett acél, 120×200×100 cm, 2002
15. Objekt II./Vitorlásház / Object II./Sailing House / Objekt II./ Bootshaus: vegyes zománctechnika, fa, acél, réz, 75×60×20 cm, 2001
16. Objekt I. / Vitorlásház / Object I. / Sailing House / Objekt I. / Bootshaus: vegyes zománctechnika, fa, acél, réz, 80×60×20 cm, 2001
17. Attila birodalma / Attila's Empire / Attila's Reich: vegyes zománc, fa, réz, acél, 210×150 cm, 2002
18. Jelenések Jánosa / John of the Revelations / Johannes der Offenbarungen: vegyes zománc, hegesztett acél, réz, 120×100 cm, 2003
19. Objektum X/Minden élők oltára / Object X/Altar of All Living Creatures / Objekt X/Altar aller Lebendigen: festett fa, kecskebőr, vászon, kő, 120×200×100 cm, 2005
20. Tér–idő–gép / Katalán ablak / Space–Time–Machine / Catalan Window / Raum–Zeit–Maschine / Katalanisches Fenster: vegyes zománc, réz, acél, 210×80×60 cm, 2007

Tükörtörvény, részlet

ZOMÁNCKÉPEK / ENAMELS / EMAILLEBILDER

21. Fátyoltörvény / Law of Veil / Schleiergesetz: applikált máriaüveg, lüszterzománc, alumínium, acél, 90×90 cm, 2005
22. Tértörvény / Law of Space / Raumgesetz: applikált máriaüveg, lüszterzománc, alumínium, acél, 90×90 cm, 2005
23. Tükörtörvény / Law of Mirror / Spiegelgesetz: applikált máriaüveg, lüszterzománc, alumínium, acél, 90×90 cm, 2005
24. Rend és törvény / Law and Order / Ordnung und Gesetz: lüszterzománc, alumínium, acél, 100×100 cm, 2006
25. Törvénylap / Board of Law / Gesetzblatt: applikált máriaüveg, lüszterzománc, alumínium, acél, 100×100 cm, 2006
26. Napkapu / Sungate / Sonnentor: festett lüszterzománc, máriaüveg, alumínium, acél, 80×80 cm, 2009
27. Apokrif / Apocrif / Apokryphen: festett lüszterzománc, hegesztett acél, 120×90 cm, 2006
28. Jel / Sign / Signal: festett lüszterzománc, hegesztett acél, 120×90 cm, 2006

Tondó, részlet

29. Tondó / Tondo / Tondo: festett lüszterzománc, máriaüveg, acél, átm. 35 cm, 2006
30. Próféta I. / Prophet I. / Prophet I.: festett lüszterzománc, acél, 110×70 cm, 2007
31. Próféta II. / Prophet II. / Prophet I.: festett lüszterzománc, acél, 110×70 cm, 2007
32. Locmariager-i breton oltár / Breton Altar of Locmariager / Bretonischer Altar aus Locmariager: festett, applikált lüszterzománc, acél, 90×150 cm, 2007
33. Síkok a térben/Szotogravure II. / Flat Levels in the Space/Sotogravure II. / Flächen im Raum/Sotogravure II.: zománcozott textília, acél, 35×70 cm, 2009
34. Párhuzamos világok keletkezési rendje / Generation System of the Parallel Worlds / Entstehungsordnung von parallelen Welten: festett lüszterzománc, alumínium, acél, 70×70 cm, 2008
35. Történet Z-ről II. / Story of Z II. / Geschichte über Z II.: festett lüszterzománc, alumínium, acél, 70×30 cm, 2007
36. Történet Z-ről I. / Story of Z I. / Geschichte über Z I.: festett lüszterzománc, alumínium, acél, 120×70 cm, 2007

37. Anzix / Postcard / Ansichtskarte: festett lüszterzománc, alumínium, acél, 120×70 cm, 2007
38. A tengeren rekedtek emlékezete / A Memory of Those Trapped on the Sea / Erinnerung der auf dem Meer Gebliebenen: festett lüszterzománc, alumínium, acél, 70×30 cm, 2007
39. Ablakok az univerzumra / Windows to universe / Fenster zum universum: .....
.....
40. Terra Incognita: alumínium applikációs festett lüszterzománc, máriaüveg, acél, 240×80 cm, 2008
41. Rend és világ / Order and World / Ordnung und Welt: festett zom., alumínium, acél, 180×100 cm, 2008
42. „Also sprach herr”: festett zom., acél, 73×60 cm, 2009
43. Két filozófus a ködben, háttal mindenkinek / Two Philosophers in the Mist, with Their Back to Everyone / 2 Philosophen im Nebel, mit dem Rücken zu allen: festett zománc, acél, 73×68 cm, 2009
44. Vörös Vonal Projekt, Zártkörű eszmék / Red Line Project, Private Theories / Rote Linie Projekt, Geschlossene Theorien: festett lüszterzománc, alumínium, acél, 240×80 cm, 2007
45. A titkok leple / Veil of Secrets / Schleier der Geheimnisse: zománcozott textília, acél, 120×100 cm, 2009
46. Herculaneyi emlék II. / A Souvenir of Herculaneum II. / Andenken aus Herculaneum I.: zománcozott textília, acél, 30×70 cm, 2009
47. Herculaneyi emlék III. / A Souvenir of Herculaneum III. / Andenken aus Herculaneum III.: zománcozott textília, acél, 30×70 cm, 2009
48. Ébredés velünk és nélkülünk I. / Waking up with and without us I. / Erwachen mit uns und ohne uns I.: lüszterzománcozott textil, alumínium, máriaüveg, acél, 60×60 cm, 2009
49. Ébredés velünk és nélkülünk II. / Waking up with and without us II. / Erwachen mit uns und ohne uns II.: lüszterzom. textil, alumínium, acél, 60×60 cm, 2009

50. Ébredés velünk és nélkülünk III. / Waking up with and without us III. / Erwachen mit uns und ohne uns III.: lüszterzománcozott textil, alumínium, máriaüveg, acél, 60×60 cm, 2009
51. Ébredés velünk és nélkülünk IV. / Waking up with and without us IV. / Erwachen mit uns und ohne uns IV.: lüszterzománcozott textil, alumínium, acél, 60×60 cm, 2009

FESTMÉNYEK / PAINTINGS / GEMÄLDEN

52. Volga-parti moralista / Moralist on the bank of river Volga / Moralist am Ufer der Wolga: olaj, farost, 100×70 cm, 1989
53. Emlék a vörös kisasszonyról / Emlék a vörös kisasszonyról / Emlék a vörös kisasszonyról: olaj, vászon, 120×80 cm, 1986
54. Üzeneteltérítő szoftverkezdemény I. / Software Initiative Deflecting a Message I. / Mitteilungsentführender Software-Keim I.: tempera, fa, 100×150 cm, 2004
55. Kijevi Nagykapu II. / The Great Gate of Kiev II. / Tor von Kiev II.: guache, karton, 100×70 cm, 2009
56. Tér-idő függvények kiterjesztése / Space-Time Function Extensions / Ausbreitung von Raum-Zeit-Funktionen: kollázs, 100×100 cm, 2005
57. Video-eikon: Tarkovszkij-kivonatok I. / Video-icon: Tarkovski Extracts I. / Video-Eikon: Tarkowski-Auszüge I.: vegyes tech., karton, 100×70 cm, 2006
58. Breton emlékkönyvem: szerelem a Nagy Menhírről / My Breton Memorial Album: Love with the Great Menhir / Mein bretonisches Poesiealbum: Liebe mit dem Grossen Menhir: vegyes technika, 100×70 cm, 2006
59. Breton emlékkönyvem: Annik álma a Nagy Menhírről / My Breton Memorial Album: Annik's Dream of the Great Menhir / Mein bretonisches Poesiealbum: Anniks Traum über den Grossen Menhir: vegyes technika, 100×70 cm, 2006
60. Rendszerinformáció: törtszámú többszörösök

Herculaneyi emlék III., részlet

- vetületei III. / System Information: Fraction Multiples Aspects III. / Systeminformation: Kartenabbildungen von Bruchzahlmultiplexen III.: vegyes technika, karton, 100×70 cm, 2006–2009
61. Rendszerinformáció: törtszámú többszörösök vetületei I. / System Information: Fraction Multiples Aspects I. / Systeminformation: Kartenabbildungen von Bruchzahlmultiplexen I.: vegyes technika, karton, 100×70 cm, 2006–2009
62. Video-eikon: Tarkovszkij-kivonatok VI. / Video-icon: Tarkovski Extracts VI. / Video-Eikon: Tarkowski-Auszüge VI.: vegyes technika, karton, 100×70 cm, 2006
63. Faria abbé intelmei I. / Abbe Faria's Admonition I. / Paränesen von Faria Abbe I.: guache, karton, 100×70 cm, 2009
64. Kijevi Nagykapu I. / The Great Gate of Kiev I. / Tor von Kiev I.: guache, karton, 100×70 cm, 2009
65. Kijevi Nagykapu IV. / The Great Gate of Kiev IV. / Tor von Kiev IV.: guache, karton, 100×70 cm, 2009
66. Kijevi Nagykapu III. / The Great Gate of Kiev III. / Tor von Kiev III.: guache, karton, 100×70 cm, 2009
67. Tabula smaragdina (Homage à Hamvas Béla): guache, farost, 280×120 cm, 2005

CÍME / ADDRESS / KONTAKT
H-6000 Kecskemét, Műkertváros 7.
Tel.: +36-20/266-6487
E-mail: strohner@yahoo.com